

RAPPORT 2014

HELSEDIREKTORATET

**IDRETTENS SKOLE- OG FOLKEHELSEPROSJEKTER, I REGI AV
IDRETTSKRETSENER OG SÆRFORBUND**

Sverre Aarsand og Ann Katrin Eriksson, NIF
30.01.2015

Helsedirektoratet
Postboks 7000, St.Olavs plass
0130 Oslo
Att: Olov Belander

Kopi:
Helse- og omsorgsdepartementet

Vår referanse: 726513-v1
Deres referanse: 11/734-83
Dato: 30. januar 2015

Rapport for tilskudd til fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv- Statsbudsjettet 2014 kap. 719.73

Idrettens folkehelse- og skoleprosjekter

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) viser til søknad fra NIF til Helsedirektoratet datert 12.12.2013 for 2014 vedrørende tilskudd over statsbudsjettets kapittel 719 post 73, fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv, og videre til tildelingsbrev fra Helsedirektoratet til NIF datert 19.03.2014.

NIF viser også til rapport fra NIF til Helsedirektoratet for 2013, datert 31.01.2014, samt tildelingsbrev til idrettsorganisasjonen av 14.04.2014 (vedlegg 1).

NIF ble for 2014 tildelt kr. 8.686.555,- med et fratrekk av ubenyttede midler fra 2013 på kr. 386.555,-. Netto overføring fra Helsedirektoratet til NIF for 2014 ble kr. 8.300.000,-. Revisorattestert regnskapsrapport og prosjektenes regnskapsrapporter fra NIF for 2014 sendes Helsedirektoratet innen 31.03.2015.

Helsedirektoratet har i foregående års rapportering fra NIF mottatt bakgrunn, utvikling og resultater fra det enkelte tiltak innen skole- og folkehelse tiltak. NIF har derfor vektlagt å fokusere på resultatene i tiltakene for inneværende år i denne rapporten.

Rapporten for 2014 inneholder en bakgrunn for idrettens folkehelse- og skolearbeid, samt søknads- og tildelingsprosessen internt i organisasjonen. Deretter følger samlede resultater for idrettens satsing på dette området, samt NIFs oppfølging av dette arbeidet. Videre vil det enkelte tiltak og deres utvikling bli beskrevet. Til slutt nevnes utfordringer og videre arbeid.

Innhold

Mål	4
Målgrupper	4
Søknadsprosess og fordeling av midler til idrettens folkehelsearbeid	4
Ubrukte midler vedrørende prosjektene i 2013 og 2014	5
Resultater av idrettens folkehelse- og skolearbeid	5
Utjevning av sosiale helseforskjeller	7
Lavterskeltilbud	8
Kompetanseheving i skolen/SFO	8
Samarbeid med lokale og regionale myndigheter og andre organisasjoner	11
Oppfølging	11
Utdyping folkehelse- og skoleprosjekter/tiltak	12
Resultater folkehelseprosjekter	12
Idrettskretser	12
Aktiv på Dagtid (ApD).....	13
ApD Akershus idrettskrets	13
ApD Oslo idrettskrets	15
ApD Østfold idrettskrets.....	16
Hordaland idrettskrets Idrett for alle – Hordalandmodellen	16
Møre og Romsdals idrettskrets	16
Nordland idrettskrets	17
Nord-Trøndelag idrettskrets (NTIK)	17
Oslo idrettskrets.....	17
Rogaland idrettskrets	18
Sogn og Fjordane idrettskrets	18
Norges Bandyforbund.....	19
Norges Bedriftsidrettsforbund	20
Norges Bordtennisforbund.....	22
Norges Friidrettsforbund	22
Friskis & Sveltis.....	22
Norges Golfforbund	22
Norges Rytterforbund.....	23
Norges Svømmeforbund.....	24
Norges Volleyballforbund.....	25
Resultater av skoleprosjekter	25
Idrettskretser	26
Akershus idrettskrets.....	27
Aust-Agder idrettskrets	27
Vestfold idrettskrets.....	28
Buskerud idrettskrets	29
Telemark idrettskrets.....	29
Hordaland idrettskrets	30
Sør-Trøndelag idrettskrets	30
Nord-Trøndelag idrettskrets	30
Troms idrettskrets.....	31
Østfold idrettskrets (ØIK)	31
Møre- og Romsdal idrettskrets	31
Finnmark idrettskrets.....	32
Særforbund	32
Norges Badmintonforbund (NBF)	33
Norges Bandyforbund (NBF)	33
Norges Basketballforbund	34
Norges Bordtennisforbund.....	34
Friskis & Sveltis.....	34
Norges Friidrettsforbund	35
Norges Skiforbund	35
Norges Volleyballforbund.....	36
Norges Golfforbund	36
Norges Danseforbund (NDF)	36
Norges Håndballforbund.....	37

Norges Svømmeforbund (NSF).....	37
Utfordringer i folkehelse- og skolearbeidet	38
Oppsummering	39
Videre arbeid	40
<i>Vedlegg:</i>	41
Vedlegg 1 Tildelingsbrev IK/SF.....	41
Vedlegg 2	44
Utlysningbrev fra NIF	44
Vedlegg 3 Tildelte prosjekter til idrett i skole 2014	48
Vedlegg 4	49
Tildelte prosjekter til idrett og folkehelse 2014.....	49
Vedlegg 5 <i>Kvantifisering av deltakere i det enkelte folkehelseprosjekt</i>	50
Vedlegg 6. fagrapportmal skoleprosjekter.....	52
Vedlegg 7 Fagrapportmal folkehelseprosjekter	54

Mål

Målsettingen for NIFs folkehelse- og skolearbeid er i tråd med nasjonal politikk på området; å fremme fysisk aktivitet blant fysisk inaktive, utjevne sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og bidra til kontinuitet og langsiktighet.

Delmålene for dette er:

- å opprette og videreutvikle faste lavterskeltilbud i idrettslag
- å gjennomføre aktivitetskampanjer
- å organisere mosjonsarrangement
- å levere aktivitet i inn i samarbeidsprosjekter
- å utdanne treningskontakter
- å tilby kompetansehevingstiltak for elever, lærere og ansatte i skole/SFO
- å aktivisere barn i skole/SFO

Med dette håper idretten at deltakerne av våre tilbud øker sitt aktivitetsnivå slik at de oppnår helsemyndighetenes anbefalinger om fysisk aktivitet, og at idretten bidrar til at disse blir fysisk aktive i et livsløpsperspektiv.

En forutsetning for å nå målene er å samarbeide lokalt og regionalt med offentlige myndigheter, andre frivillige organisasjoner, institusjoner og næringsliv, noe som er et gjensidig ønske fra landets myndigheter.

Idrettens folkehelse- og skolearbeid er forankret i blant annet St. Meld. nr. 47 Samhandlingsreformen, Prop. L 90 Lov om folkehelsearbeid og Meld. St. 34 Folkehelsemeldingen som pålegger kommunene og arbeide forebyggende og helsefremmende, og som oppfordrer kommunene til å samarbeide med frivillige organisasjoner for å nå målene, samt Meld. St. 26 *Den norske idrettsmodellen*, som anerkjenner idrettsbevegelsen som en viktig bidragsyter i det helsefremmende arbeidet.

Målgrupper

Idrettens folkehelsearbeid fokuserer i særlig grad på mennesker som ikke finner seg til rette i ordinære idrettstilbud, eller som ikke er tilstrekkelig fysisk aktive ut i fra helsemyndighetenes anbefalinger om fysisk aktivitet. For idrettens arbeid i skole/SFO er målgruppen alle skolebarn.

Søknadsprosess og fordeling av midler til idrettens folkehelsearbeid

Innenfor rammene og kriteriene gitt av Helsedirektoratet, NIFs overordnede strategi i Idrettspolitiske Dokument 2011-2015 og NIFs mål for folkehelse- og skolearbeidet, ble det foretatt en utlysings- og søknadsprosess senhøsten 2013 og på nyåret 2014.

NIF har i utlysningen til organisasjonen for 2014 spisset kriteriene for tildeling ytterligere i forhold til foregående år, og beskrevet 6 ulike modeller som særforbund og idrettskretser kan søke innenfor.

NIF har for 2014 mottatt 69 søknader (43 søknader på folkehelse og 26 søknader på skole) fra til sammen 56 særforbund og idrettskretser (15 særforbund og 15

idrettskretser på folkehelse og 13 særforbund og 13 idrettskretser på skole) på til sammen kr. 29.611.500,- (kr. 20.831.500,- på folkehelse og kr. 8.930.000,- på skole). De innkomne søknadene ble sendt til Helsedirektoratet i sin helhet den 12.12.2013, i tillegg til en samlet søknad fra NIF. Inkludert NIFs administrative kostnader søkte NIF på totalt kr. 30.086.500,- på tilskudd til fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv.

NIF har tildelt midler til 21 særforbund og 23 idrettskretser til deres folkehelse- og skoleprosjekter, inkludert ubrukte midler for 2013. Tildelingen er tildels basert på oppfordringer skissert i tildelingsbrevet fra Helsedirektoratet til NIF, datert 19.03.2014, samt NIFs kriterier skissert i utlysningsbrevet fra NIF til organisasjonen, datert 15.11.2013. Vedlagt (vedlegg 1) følger NIFs tildeling til særforbund og idrettskretser for 2014, totalt kr. 8.470.000,- , inklusive ubrukte midler fra 2013. I tillegg har NIF benyttet kr. 247.335,- av den totale tildelingen på kr. 8.300.000,- fra Helsedirektoratet til faglig utvikling, oppfølging og forvaltning av ordningen.

Ubrukte midler vedrørende prosjektene i 2013 og 2014

Tre folkehelseprosjekter fikk overført ubrukte midler fra 2013. Disse har fått nye midler i 2014 og vil omfattes i denne rapporten. Dette gjelder I Lag-saman om fysisk aktivitet i i nærmiljøet, Folkepuls og Aktiv på Dagtid i Oslo. Tre folkehelseprosjekter har rapportert om ubrukte midler i 2014. Disse vill fortsette aktiviteten i 2015. Dette gjelder prosjektene Kom i gang med Friskis&Svettis, Trim I Lag og Aktiv på Dagtid i Tromsø. Til sammen utgjør disse prosjekten ubrukte midler motsvarende kr. 120.000,-.

Fire skoleprosjekter overførte ubrukte midler fra 2013 til 2014. De ubrukte midlene for 2013 ligger inne i den totale tildelingen til prosjektene for 2014. Prosjektene som hadde ubrukte er; Norges Golfforbund (kr. 1.555,-), Norges Svømmeforbund (kr. 15.000,-), Sør-Trøndelag idrettskrets (kr. 30.000,-) og Norges Skiforbund (kr. 150.000,-). Til sammen utgjør ubrukte skolemidler kr. 196.555,- for 2013.

For 2014 har to skoleprosjekter ubrukte midler, disse er; Friskis&Svettis (kr. 50.000,-) og Troms idrettskrets (kr. 12.000,-). Til sammen utgjør ubrukte midler kr. 62.000,- for skoleprosjektene i 2014.

En kompletterende rapportering fra begge fagområder for overførte midler fra 2014 til 2015 vil bli sendt Helsedirektoratet innen 01.12.2015 . Utover dette vil ubenyttede midler for 2013 og 2014 fremkomme i regnskapsrapporten som sendes Helsedirektoratet innen 31.03.2015.

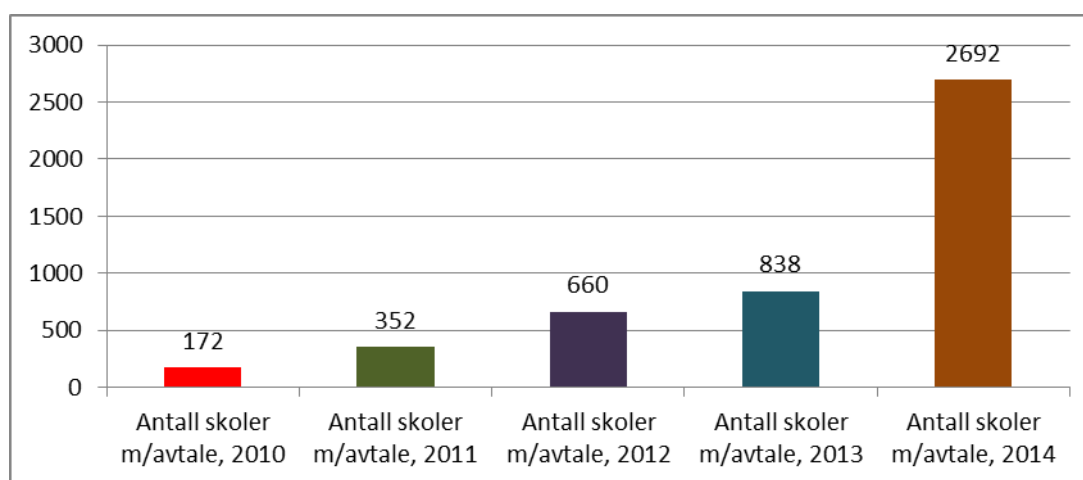
Resultater av idrettens folkehelse- og skolearbeid

NIF har i 2014 videreført og utviklet sitt arbeid innenfor områdene idrett og folkehelse og økt fysisk aktivitet i skolen/SFO, og har stimulert og tilrettelagt for at idrettsbevegelsen har kunnet bidra til et målrettet folkehelsearbeid både innenfor og utover dens kjernevirksomhet. Både særforbund og idrettskretser har mobilisert sine nettverk og fått flere mennesker innenfor målgruppen i aktivitet gjennom idrettslag og skole. Resultatene fra prosjektene viser en god utvikling og viser noe av kapasiteten som ligger i idrettsorganisasjonen. Idrettslag har mange frivillige som

ønsker å gjøre en ekstra innsats, fortrinnsvis mot betaling, og den store interessen blant særforbund og idrettskretser viser at det også er ønske om å inkludere flere.

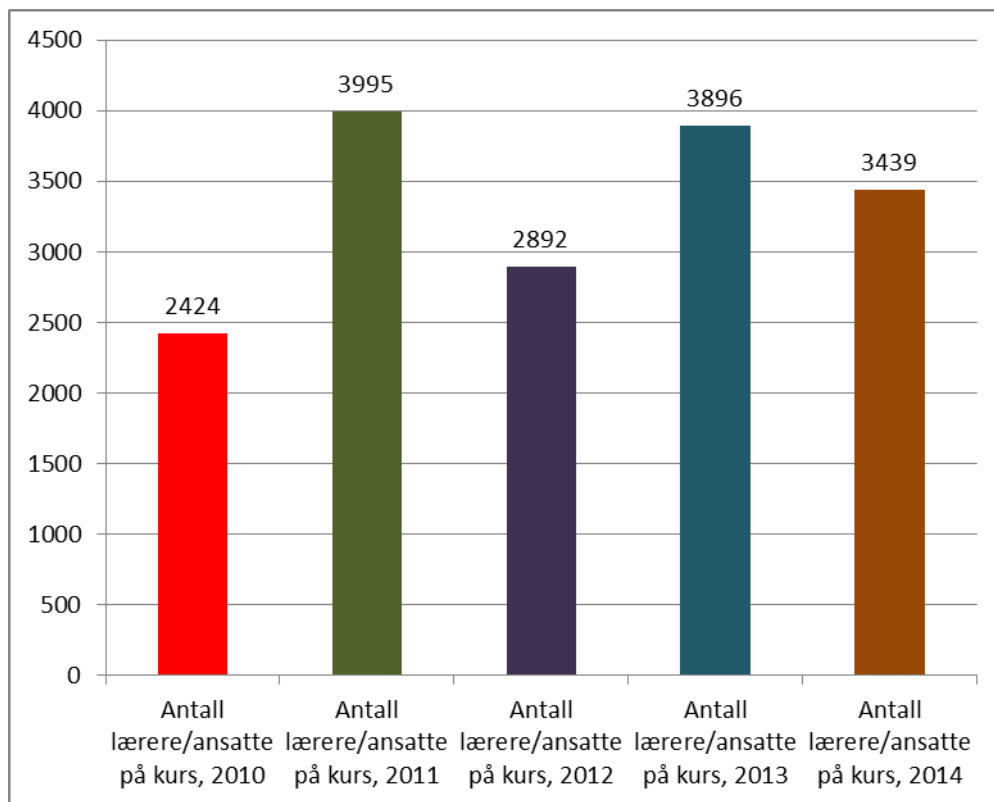
Rapporteringen fra folkehelseprosjektene viser at vi omfavner 63.690 mennesker gjennom mosjonstilbud og tilrettelagt aktivitet (se vedlegg 5). Det samarbeides med nærmere 80 kommuner og over 300 idrettslag bidrar med aktivitet til de spesifikke målgruppene.

Rapporteringen fra skoleprosjektene viser at omfanget av arbeidet for å nå målgruppene og samarbeidet med andre aktører er betydelig. Den totale deltakelsen i enkeltarrangement når mer enn 110.000 elever. Det er mer enn 100 SFO, over 2.600 grunnskoler og videregående skoler og omtrent 400 idrettslag, fordelt i 170 kommuner i samtlige fylker, som er involvert i arbeidet. Figur 1 (jf. side 4) viser antall deltakende skoler totalt, samt utvikling siden 2010 og frem til og med 2014.

Figur 1: Viser antall grunnskoler og videregående opplæring (vgs) som samarbeider med idrettens prosjekter i perioden 2010-2014.

Videre er det gjennomført 1.132 kurs- og kompetansehevingstiltak for elever, lærere og ansatte i skolen og SFO, av disse er det gjennomført totalt 236 lærerkurs med 3.439 lærere og ansatte i skolen (jf. figur 2. under, som viser antall deltakende lærere/ansatte i skolen og SFO på kurs i regi av idretten i perioden 2010-2014), samt 896 mindre og mer omfattende kurs for omtrent 23.000 elever.

Figur 2: Viser et estimat over antall lærere og ansatte i skole og SFO som har deltatt på kurs i perioden 2010 – 2014.

I perioden 2010-2014 har mer enn 16.600 lærere og omtrent 66.000 elever deltatt på kurs gjennom skoleprosjektene. Videre er det registrert 100 SFO og 2.600 grunn- og videregående skoler som har samarbeidsavtaler med idrettslagene, særforbundene og idrettskretsene innenfor prosjekter. Det er vanskelig å anslå hyppigheten av antall elever som er fysiske aktive daglig eller ukentlig på skolene, men viktigheten av én time fysisk aktivitet for alle skoleelever er godt forankret i idrettsorganisasjonens prosjekter og arbeid. Det betydelige omfanget og mangfoldet av aktiviteter bidrar til økt fysisk aktivitet blant elevene, både i skoletiden og på fritiden. Aktivitetene er basert på bevegelsesglede og lavterskel for målgruppen. Lavterskelaktivitet foregår i friminutt, i timer og etter skoletid i idrettshaller og på skolens område. Sammenliknet med 2013 viser de kvantifiserbare dataene for 2014 positive tendenser og god måloppnåelse, men noen endringer i målgrupper og kriterier m.fl. i prosjektene bidrar til at resultater over flere ikke alltid kan ses i sammenheng. Enkelte tiltak som mottok midler i 2013 i regi av idrettens organisasjonsledd søkte ikke om skolemidler i 2014, og noen nye prosjekter fikk innvilget midler for første gang i 2014.

Utjevning av sosiale helseforskjeller

Det overordnede ansvaret for å bedre folkehelsen og å redusere sosiale helseforskjeller har sentrale, regionale og lokale myndigheter. Idrettens viktigste bidrag til å fremme folkehelsen og redusere sosiale helseforskjeller er å tilrettelegge for at flere mennesker blir fysisk aktive, samt å skape mestringfølelse og sosiale nettverk. Idrettens folkehelse- og skoletiltak har i sin helhet ført til større involvering av grupper med såkalt lav sosioøkonomisk status, som mennesker utenfor arbeidslivet, funksjonshemmede og mennesker med innvandrerbakgrunn. Her kan nevnes Aktiv på Dagtid og Folkepulsen i Rogaland idrettskrets, Norges Golfforbunds Golf Grønn

Glede og Norges Svømmeforbunds Svømmeopplæring for ungdom og voksne med flerkulturell bakgrunn. Den eksterne finansieringen prosjektene mottar gjør at deltakerne kan delta i aktiviteter uten kostnad eller til en rimelig pris, noe som er avgjørende for svært mange. Flere av prosjektene kan vise til undersøkelser blant deltakerne som viser at de har blitt mer aktive siden før deltakelsen i prosjektet, og noen har blitt medlemmer i idrettslag eller blir aktive på annen måte.

For skoleprosjektene spesielt kan det vises til at tiltakene er gjennomført i 170 kommuner fordelt i alle fylker. Tilskuddsmottakerne har gjennomført et betydelig antall skolebesøk, kurs- og kompetansehevingstiltak for elever og lærere i 2014. Fordelen med å samarbeide med skoler er at muligheten for å nå og aktivisere alle barn i prosjektenes lavterskelaktiviteter er stor, herunder utjevning av sosiale helseforskjeller. Lavterskelaktivitetene er inkluderende og tilpasset elevene i skolen, samt rapporteringen fra prosjektene viser høy måloppnåelse. Enkelte skoler rapporterer også om bedre skolemiljø og mindre konflikter grunnet aktivitetene gjennom prosjektene. Det rapporteres også om tidligere inaktive elever som finner en ny aktivitet gjennom de ulike tiltakene, og som blir medlemmer i idrettslag i etterkant.

Lavterskeltilbud

Tiltakene utvikler sine aktivitetstilbud ut i fra behov og ønsker fra brukergruppene og samarbeidspartnerne, og mange tiltak tilbyr et mangfold av aktiviteter, som gjør at flere mennesker kan finne noe de både verdsetter og liker. Videre er aktivitetene tilpasset målgruppene, slik at deltakerne kan føle mestring. Idrettslag og klubber har dyktige instruktører og trenere som har mottatt nye deltakere med engasjement, kompetanse og forståelse, slik at deltakerne har følt trygghet og sosial tilhørighet.

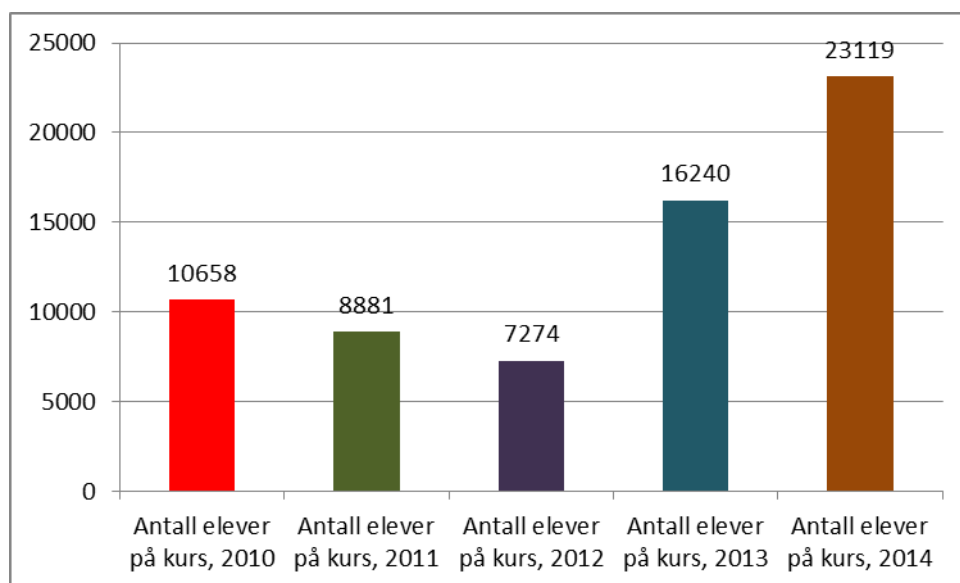
I tillegg til faste, ukentlige aktiviteter blir det også organisert mosjonsarrangement- og kampanjer, som har til hensikt både å engasjere personer som er fysisk inaktive eller lite aktive, men også personer som allerede er fysisk aktive. Sistnevnte gruppe kan være viktige ressurspersoner, som kan rekruttere flere deltakere og skape engasjement om aktivitetene.

For tiltakene i idrett i skole/SFO som gjennomføres i samarbeid med elever og lærere i skolene og SFO er i hovedsak basert på lavterskelaktivitet. Erfaringer fra noen skoler viser at noen elever som ikke alltid deltar i kroppsøvingstimene, oftere og i større grad deltar i fysisk aktivitet ledet av ressurselever. Dette er et lavterskeltilbud, samt ingen krav til deltakelse eller vurdering. I de aller fleste tiltak vektlegges enkelt og billig utstyr, og det arbeides godt med å heve kompetansen blant ressurselever og lærere. Flere skoler prioriterer også egne midler for å delta i skoleprosjekter, slik at egnede aktiviteter blir bedre forankret og når flere elever i skoletiden.

Kompetanseheving i skolen/SFO

Med vekt på tiltakene idrettskretsene fremhever, er skolering av elever i grunnskole og videregående opplæring sentralt, herunder ressurselever, et positivt bidrag til økt egenkompetanse, men samtidig et bidrag for å motivere jevnaldrende, andre elever og barn i skole og SFO daglig eller flere ganger ukentlig. Totalt er det gjennomført 896kurs med totalt 23.119 deltakende elever i kurs i 2014 (jf. figur 3 som viser et

estimat over antall elever i skole/SFO som har blitt skolert, samt deltatt på kurs i regi av idretten i perioden 2010-2014).

Figur 3: Viser et estimat over antall elever i SFO, grunnskole og videregående skole som har deltatt på kurs i perioden 2010- 2014. Kursene har varighet fra 30 minutter til 2-3 dager.

I tillegg er erfaringene fra tiltak gode også for å gi et mer allsidig aktivitetstilbud i skolen, samt øke kompetansen til ufaglærte i SFO. Utover dette hevder mange skoleledere at tiltak ved bruk av ressurselever bidrar til økt fysisk aktivitet daglig for elever og bidrar godt i en psykososial kontekst, herunder at tiltak forebygger mobbing på den enkelte skole, samt at skolene fremhever at skolene ikke har lærerressurser eller egne midler for å gjennomføre eksisterende tiltak uten disse ressurselevne. Utover dette har fem idrettskretser initiert økt samarbeid og erfaringsutveksling for å forsterke tiltakene med solid forankring i kommune- og i fylkeskommuner, med hovedvekt på langsiktighet i partnerskapsavtalene. Videre har én idrettskrets blitt tildelt betydelige midler over tre år fra Gjensidigestiftelsen.

Idrettskretsene har gjennomført 275 kurs- og kompetansehevingstiltak for elever og lærere. Kursene er generelt av et betydelig omfang i antall timer og dager, og de er godt forankret i idrettsorganisasjonen. Det er i tillegg stor etterspørsel etter kursene fra skoler med flere. Gjennom rapportene i prosjektene vises det til at kompetansen fra lærere og elever i etterkant av kursene blir godt implementert og ivaretatt på den enkelte skole. I tillegg har flere idrettskretser vektlagt økt samarbeid med videregående opplæring, herunder idrettslinjer, på grunn av at elevene er eldre og har mer kompetanse, samt fag i videregående, eksempelvis gjennom faget Aktiv i lek på barne- og ungdomsarbeiderlinjen og gjennom faget Treningsledelse. I disse fagene er det avsatt omfattende tid til praktisk gjennomføring. Enkelte idrettskretser ønsker i økt grad å kartlegge lærere og hvilket kompetansenivå de er på i forhold til fysisk aktivitet og i kroppsøvningsfaget. Et annet tiltak, Den fysiske skolesekken, organisert og ledet av Sør-Trøndelag idrettskrets sammen med fylkeskommunen med flere aktører har etablert egen nettside der kommuner og skoler kan «shoppe» foredrag, kurs og aktiviteter etter behov og interesse. Dette har blant annet bidratt til 33 kurs for 1.880 lærere.

De fleste idrettskretser arbeider aktivt med tiltak som kan bidra til gjennomføringen av én time daglig for alle elever i samarbeid med kommune, skoler og andre relevante aktører. Erfaringene fra arbeidet er gode, og innebærer at flere skoler får aktivisert elever daglig og/eller ukentlig, uten særskilte bevilgninger.

Tiltak gjennomført over flere år fra særforbundene viser gode tendenser på flere områder. Blant annet har tildelte midler til klubbene i stor grad bidratt til økt prioritering av kurs- og kompetansehevingstiltak i skole og SFO lokalt, samt bidrag fra kvalifiserte og utdannende klubbinstruktører i enkelte idretter, for eksempel i dans. Utdanningsetaten i Oslo har etablert samarbeid med Norges Danseforbund vedrørende dansetiltak i Aktivitetsskolen (AKS) for å forsterke arbeidet og aktiviteten. Videre har Norges Svømmeforbund bidratt til undervisningspakker til klubber som samarbeider med skoler. Undervisningspakkene er et svømmeundervisningsprogram som skal bidra til at elevene er svømmedyktige i etterkant. Det rapporteres om elever som ikke klarte å holde hodet over vann i det undervisningen begynte, og etter ti ganger kunne de aller fleste elevene svømme 25 meter og noen elever kunne svømme 200 meter. I tillegg er det stor deltakelse av barn i SFO, der den tilrettelagte aktiviteten er gratis. En viktig suksessfaktor har vært å inngå tydelige avtaler mellom klubb og skole, samt skolens lærere har forpliktet seg til deltakelse under kurset.

Friskis & Svettis har et tiltak som har skolert et betydelig antall lærere på Røriskurs i ni fylker. Aktiviteten foregår i klasserom med musikk og er enkelt å igangsette, både elever og lærere kan lede aktiviteten. Dette tiltaket forsterker fysisk aktivitet i klasserommet, som ellers er preget av teoretisk undervisning. Konkrete utstyrspakker, med støtte fra sponsorer, fond og stiftelser, til skolene, slik som bordtennisbord, langnett og andre idrettspakker, som skolene ikke har eller kan prioritere midler til, har bidratt til mer naturlig kontakt og motivasjon mellom den lokale klubben/idrettslaget og skolen. Norges Bandyforbund med tiltaket Innebandy i skolen gjennomførte 458 kurs og skolebesøk i 14 fylker og har involvert 98 skoler og 11.403 elever og 136 lærere. Innebandy er en aktivitet som har god forankring i skolen. Generelt har det vært en positiv utvikling videre i 2014 (jf figurer 4. og 5 s.22 og 23) der totalt antall kurs og antall av elever og lærere i tabellen for 2010-2014 fremkommer.

Selv om prosjektene i regi av idrettskretser og særforbund er mer systematiske i arbeidet og bidrar til tydeligere kartlegginger av idrettslag og skoler, er det likevel behov for grundige kvalitative- og kvantitative studier for å kunne konkludere eller vise til tydeligere tendenser i større grad. For prosjektlederene er det i utgangspunktet krevende å koordinere arbeidet, og ofte er det mindre ressurser og rammer for gjennomføring av omfattende undersøkelser. I tillegg til dette vet idretten at gjennom ulike kurs og samarbeidsformer har mange skoleledere, lærere, kroppsøvingslærere, ansatte og elever økt interessen, blitt inspirert og bidratt til økt fysisk aktivitet i organiserte og uorganiserte former. I tillegg erfarer prosjektene jevnlig at skoleledelse, lærere, ansatte i SFO og elever har økte behov for mer kompetanse vedrørende fysisk aktivitet.

Samarbeid med lokale og regionale myndigheter og andre organisasjoner

Mange av prosjektene har inngått samarbeid med og utviklet strategiske og operative kryssfinansieringsmodeller med det offentlige og andre organisasjoner. Folkehelse- og skoleprosjektene har fått utløst en betydelig sum fra fylkeskommuner, kommuner, stiftelser, privat næringsliv eller andre bidragsytere. Kryssfinansieringen styrker den lokale forankringen i prosjektene og muligheten til å rekruttere deltakere gjennom samarbeidspartners kanaler. Folkehelsemidlene bidrar til å videreutvikle og opprettholde et samarbeid om prosjektet som drives, og er således viktig for å få andre bidragsytere til å opprettholde sine bidrag. Det er også en økende tendens til samarbeid på tvers av idrettens organisasjonsledd, samt kommunale frisklivssentraler. NIF oppfordrer til videre samarbeid både internt i idrettsorganisasjonen og med andre aktører.

De fleste tilskuddsmottakerne legger også ned en betydelig egen investering i prosjektene. Særforbund som har kretsapparat benytter dette som et aktivitetsskapende ledd, og de legger en stor innsats av tid og ressurser til å sette tiltakene ut i livet. Det samme kan sies om de frivilliges og instruktørens innsats i klubbene. Noen mottakere velger midlertid ikke å benytte egne midler, da de holder fast på prinsippet om at ekstra innsats skal finansieres av eksterne midler, og de har ikke kapasitet uten disse midlene

Mange av prosjektene har inngått samarbeid med og utviklet strategiske og operative kryssfinansieringsmodeller med det offentlige og andre organisasjoner. Folkehelse- og skoleprosjektene har fått utløst en betydelig sum fra fylkeskommuner, kommuner, stiftelser, privat næringsliv eller andre bidragsytere (nøyaktig sum vil komme fram i regnskapsrapporter som sendes Helsedirektoratet innen 31.03.2015). Denne kryssfinansieringen styrker den lokale forankringen i prosjektene og muligheten til å rekruttere deltakere gjennom samarbeidspartners kanaler.

Folkehelsemidlene bidrar til å videreutvikle og opprettholde et samarbeid om prosjektet som drives, og er således viktig for å få andre bidragsytere til å opprettholde sine bidrag. Enkelte skoler bidrar med egenandeler for deltakelse i prosjektene. Det er også en økende tendens til samarbeid på tvers av idrettens organisasjonsledd, samt kommunale frisklivssentraler. F. eks. har Folkepulsen i Rogaland idrettskrets inngått samarbeid med Rogaland bandykrets for å aktivisere inaktiv ungdom gjennom nybegynnerkurs i innebandy. Aktiv på Dagtid Tromsø opprettet to aktivitetstilbud i uken som både Aktiv på Dagtid-deltakere og tidligere deltakere i frisklivssentralen kan benytte. Instruktørene er i hovedsak Aktiv på Dagtid- deltakere som har fått opplæring gjennom idrettskretsen. NIF oppfordrer til videre samarbeid både internt i idrettsorganisasjonen og med andre aktører.

Oppfølging

NIF arrangerte i samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) og Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT) en nasjonal folkehelsekonferanse om fysisk aktivitet og idrett i Levanger den 26.-27. november. Målgruppen for konferansen var alle aktører som ønsker mer fysisk aktivitet i samfunnet. Trener og ledere i norsk idrett, ansatte i idrettskretser, særforbund, lærere og skoleledere og politikere og fagfolk på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå, forskere og

interesseorganisasjoner. De overordnede temaene var fysisk aktivitet i skole og i samfunnet (folkehelse). Relevant forskning ble presentert, i tillegg til en helsepolitisk debatt med både nasjonale og lokale politikere og administrativt ansatte. På seminaret ble idrettens strategi for å bidra til et mer fysisk aktivt samfunn offentliggjort. «Aktiv inspirasjon», som strategien heter, har som intensjon å være et rammeverk for tiltak som ikke er rettet mot idrettslagenes nåværende medlemmer. Idrettens rolle for et fysisk aktivt samfunn er forankret i Stortingsmelding nr. 26 (2011-2012) *Den norske idrettsmodellen* Stortingsmelding nr. 34 (2012-2013) *Folkehelsemeldingen* og i Idrettspolitisk dokument 2011-2015. I tillegg ble strategien «én time fysisk aktivitet daglig for alle skoleelever» presentert av NIF, på vegne av alliansen.

Avdeling for idrettsutvikling i NIF er ansvarlig for oppfølging og videreutvikling av folkehelse -og skolearbeidet i idrettsorganisasjonen.

NIF har vært i jevnlig kontakt med prosjektlederne utover konferansen og årlig rapportering både gjennom møter, telefon og e-post.

NIF har også deltatt på flere konferanser med fysisk aktivitet og helse som tema, og har der synliggjort idrettens bidrag gjennom foredrag, stand og dialog. NIF har videre arbeidet på seminarer, i oppfølgingsarbeid og vært i kontakt med andre aktører for å få synliggjort og spredd gode erfaringer, slik at både idretten internt og offentlige myndigheter kan arbeide videre for å få flere mennesker i fysisk aktivitet.

Utdyping folkehelse- og skoleprosjekter/tiltak

NIF har mottatt fagrapporter for 2014 for det enkelte prosjekt etter utsendte maler, se vedlegg 6 og 7. Under følger en kort beskrivelse, samt resultater av de enkelte prosjektene. Dersom det er av interesse, kan Helsedirektoratet få oversendt fagrapportene til det enkelte prosjekt i sin helhet ved å kontakte NIF. Samtlige prosjekter er også beskrevet i rapport for 2013.

Resultater folkehelseprosjekter

Elleve idrettskretser, ni særforbund har utviklet og forsterket sine folkehelseprosjekter i 2014. Folkehelseprosjektene omfavner 63.690 deltakere. Det samarbeides med nærmere 80 kommuner og over 300 idrettslag bidrar med aktivitet til de spesifikke målgruppene.

Idrettskretser

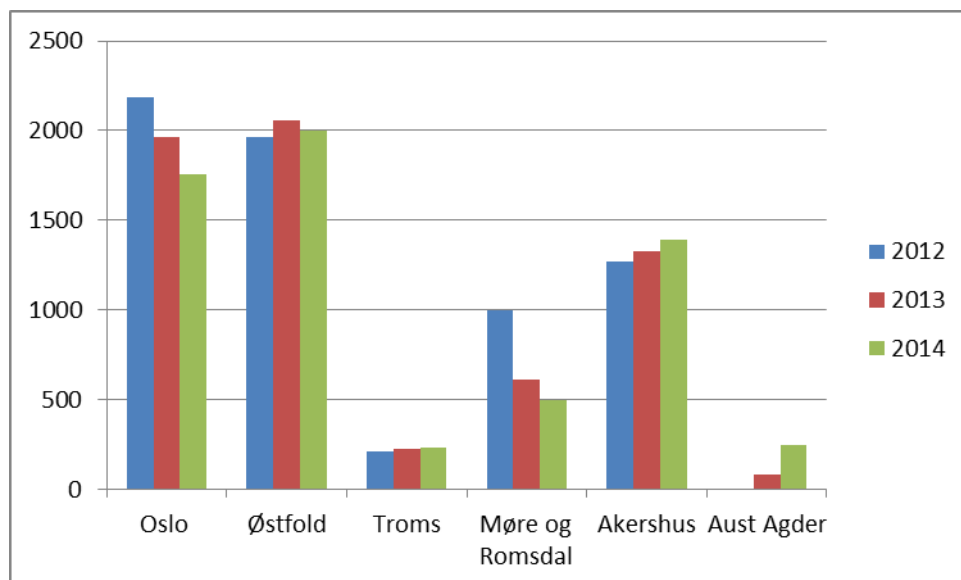
Elleve idrettskretser har mottatt midler for å videreutvikle sine folkehelseprosjekter. Som tidligere år er det i hovedsak Aktiv på Dagtid, prosjekter som stimulerer idrettslag til å bli mer mosjonspreget og aktiviteter til spesifikke målgrupper. Idrettskretsene skaper samarbeid og partnerskap med lokale og regionale myndigheter, ulike organisasjoner og lokale idrettslag. Nytt tiltak for 2014 er Mosjonsaktivitet i idrettslag i regi av Nordland idrettskrets.

Aktiv på Dagtid (ApD)

Aktiv på Dagtid er fysisk aktivitet for personer mellom 18-67 år, som står helt eller delvis utenfor arbeidslivet. ApD er et lavterskeltilbud i regi av idretten, og skal være en positiv støttespiller og samarbeidspartner i det forebyggende helsearbeidet i kommuner. Aktiv på Dagtid er et godt eksempel på et tiltak hvor det offentlige og frivillige samarbeider i folkehelsearbeidet. Dette er helt i tråd med hensikten bak Samhandlingsreformen, og forpliktelsene kommunene nå har for innbyggernes helse, nedfelt i folkehelseloven.

Terskelen for deltakelse i ApD er lav gjennom lave deltakeravgifter, til rette lagt aktivitet tilgjengelig i lokal/nærmiljøet og aktiviteter som ikke krever noe særlig utstyr eller forkunnskaper for å kunne delta. ApD er en viktig del av å øke aktivitetsnivået til personer i målgruppen.

Det samarbeides med Frisklivssentraler i kommunen. Her fungerer ApD som et tilbud personer i Frisklivssentralen kan sluses vider ut til. NAV, legekontorer, institusjoner er også samarbeidspartnere, for å utvikle og tilpasse tilbudet, samt få tak i deltakere innenfor målgruppen.

Figur 4: viser utviklingen i antall deltakere i Aktiv på Dagtid fra 2012 til 2014

ApD Akershus idrettskrets

Aktiv på Dagtid i Akershus involverer ti kommuner, hvor av en er ny for 2014. Det er gjennomført i snitt 42 uker med aktivitet i regi av 17 idrettslag. Antall aktiviteter per uke har variert fra tre til 16. Akershus har holdt seg forholdsvis stabilt på antall kommuner i Akershus siste tre år. Fokus har vært å heve kvaliteten og utvikle konseptet «ApD» fremfor å utvide ytterligere.

Flere av de involverte kommuner har lagt inn faste tildelinger til ApD i kommune budsjett, og hvor ApD som tiltaket er forankret i kommunenes helseplan eller folkehelseprogram (dette gjelder pr 31.12.14 Bærum, Asker, Nesodden, Frogn, Ski, Ås). Det arbeides for at dette skal skje i alle de involverte kommunene, og også i de nye i tiden fremover.

Deltaker og deltakelse (unike oppmøter) har i 2014 vært for de fleste kommunene på tilnærmet likt nivå som årene før, mens det totalt sett har vært en liten økning i antall deltakere og deltakelser.

År	Deltakere	Deltakelser
2012	1272	29359
2013	1326	25940
2014	1391	29528

Tabell 1; Viser deltakere og deltakelse i ApD over tre år

Av deltakerne vist i tabell 2 og 2014 er 81 % kvinner og 21 % menn. Gjennomsnittsalderen var 50 år, med deltakere fra 18 til 67 år representert. Det er totalt 46 forskjellige fødeland representert blant deltakerne. Alle som deltar mottar en eller annen form for trygt/sosial stønad, hvor arbeidsavklaringspenger, uførepensjon og sykepenger er hyppigst representert.

ApD Aust-Agder idrettskrets

Aust-Agder idrettskrets startet opp med ApD i 2013. I 2014 er tilbudet utvidet i jevnt og rolig tempo. De har lagd brosjyrer, plakater, roll-ups og brukt forskjellige nettsider for å rekruttere deltakere. Tilbudet og idrettskretsen er synlige på samtlige legesenter, helsestasjoner, hos fysioterapeuter, på sykehusene, hos frisklivssentraler og i kommuneadministrasjon. ApD i Aust Agder har gjennomført 22 ukentlige aktiviteter, for 293 deltagere siden oppstart. Dette er økning med 210 deltakere fra i 2013. Aust-Agder bruker i stor grad klubber og lag til å avholde timer. Imidlertid er utfordringen i Agder, forholdsvis mange små lag og foreninger som ikke har ansatte ressurser. Kretsen bruker idrettsnettverket til å informere og stimulere ApD deltakere å bli kjent med lokalidretten i sitt nærmiljø. Bedriftsidretten har så langt vært et av de mest benyttede alternativene.

År	Deltakere
2012	-
2013	83
2014	293

Tabell 2; Viser deltakere ApD i Aust-Agder over tre år

ApD Møre og Romsdal idrettskrets (MRIK)

I Møre og Romsdal har 15 kommuner hatt tilbud om ApD i 2014. Tilbudene er forankret i kommune. Idrettskretsen har bidratt i form av rådgivning og stimuleringsmidler til idrettslag som bidrar direkte med aktivitet. I 2014 fikk 13 idrettslag tilskudd. Deltakerantallet for ApD har holdt seg stabilt i flere, men vi ser at det i 2013 og 2014 har vært en liten nedgang. Dette til tross for at antall kommuner har holdt seg stabilt og at mange av idrettslagene som har vært med i flere år fortsatt holder stand. Nedgangen kan muligens skyldes Frisklivssentralens inntog i fylket.

År	Deltakere	Kommuner	Idrettslag
2012	1000	13	13
2013	610	15	18
2014	500	15	13

Tabell 3, Viser antall deltakere, kommuner og idrettslag for Apd i MRIK

Tabellen over viser at antall kommuner som har tilbud om ApD, holder seg stabilt. Når det gjelder idrettslag så var det noen færre idrettslag som søkte om midler i 2014

og som ønsket å involvere seg i aktiviteten i 2014. Årsaken til dette kan være mange, men, vi vet at mye er personavhengig og at det stadig skjer endringer når det gjelder organisering og personer i idrettslagene.

ApD Oslo idrettskrets

Oslo idrettskrets har videreført ApD UNG for de yngste deltakerne. ApD UNG er en del av ApD. Målgruppen er de som er fra 18-30 år, bor i Oslo og mottar en trygdeytelse. ApD i Oslo idrettskrets har en daglig leder, en faglig leder og 6 idrettspedagoger. I tillegg er 5 instruktører ansatt på timebasis for å ha noen av timene. I 2014 har kretsen hatt en person i arbeidspraksis gjennom NAV. Kretsen har samarbeidsavtaler med fire lokale idrettslag. De fire idrettslagene omfavner over 100 deltakere i gjennomsnitt i uken. Folkehelsemidlene fra NIF benyttes til aktiviteter i regi av disse idrettslagene. Det totale tilbudet omfatter helsestudio, timer i sal, sykkel, vannaktiviteter, ballaktiviteter klatring og diverse ekstra arrangementer som svømmeopplæring, sykkelmaraton, kostholds foredrag.

År	Deltakere
2012	2185
2013	1963
2014	1759

Tabell 4; Viser deltakere i ApD Oslo over tre år

I 2014 hadde ApD i Oslo 1759 deltakere. 39 % av disse er nye deltakere mens 61 % har deltatt tidligere. Det er flest kvinner enn menn som deltar. Deltakerne er født i 75 ulike land. Deltakerne utgjør en stor spredning mellom de ulike bydelene.

ApD Troms idrettskrets

ApD i Tromsø bygger på de samme elementene og målgruppen som ApD i de andre stedene i landet. En viktig faktor for ApD Tromsø er involveringen fra lokale idrettslag og idrettslagsinstruktører. ApD i Tromsø har etablert seg som et viktig og sentralt folkehelsetilbud, både gjennom Tromsø kommune og Troms fylkeskommune. Dette gjenspeiler seg i Tromsø kommunes økonomi plan for 2012-2015, der ApD ligger inne med et fast beløp i hele perioden og er dermed sikret et forutsigbart lokalt, offentlig tilskudd. Sammen med frisklivssentralen i Tromsø har ApD flere felles mosjonstilbud. Frisklivssentralen stiller opp med fagpersonell innenfor helse og ernæring, for å komplettere tilbudet til målgruppen. I 2014 har ApD Tromsø hatt to slike grupper, en inne-gruppe i gymsal med fokus på kondisjon, styrke, bevegelse til musikk, mens den andre gruppen var en ren gå-gruppe ute. ApD i Tromsø har i 2014 tilbudt 13 timer organisert aktivitet i uken. ApD i Harstad har hatt sitt første aktivitets år i 2014. Oppstarten var 1.april, og har i 2014 tilbudt fire aktiviteter i uken.

År	Deltakere
2012	210
2013	223
2014	229

Tabell 5; Viser deltakere i ApD Tromsø over tre år

I 2014 hadde ApD i Tromsø 229 deltakere. Gjennomsnittsalderen for deltakerne var på 51 år, og kjønnsfordelingen er kvinner 72 % og menn 28 %.

ApD Østfold idrettskrets

ApD i Østfold tilbyr aktiviteter både gjennom idrettslag og treningsssentre. 16 av 18 kommer i fylket er delaktige. Inkluderende arbeidslivsbedrifter deltar i ApD sitt tilbud. IA bedrifter får tilbud om å kjøpe treningskort for sine ansatte som er delvis sykemeldt. De kan få dekket utgiftene gjennom NAVs ordning med tilretteleggingstilskudd. Dette er med på å finansiere det generelle tilbudet. I 2014 gjennomførtes et eget prosjekt i Sarpsborg kommune. Totalt ble det solgt ca 210 inkluderende arbeidslivs treningskort.

ApD Østfold har gjennom mange år hatt et nært samarbeid med Friskis&Svettis i Fredrikstad. Nytt for 2014 er at Friskis&Svettis i Sarpsborg også tilbyr timer i tilbudet. Golf, kajakk, svømming og vann-gymnastikk er andre aktiviteter som tilbys. Tennisklubben arbeider for å gi tilbud til ApD i sommer 2015.

År	Deltakere	Kommuner	Idrettslag
2012	1769	15	6
2013	1870	17	6
2014	Ca 2000	16	8

Tabell 6; Viser deltakere i ApD Tromsø over tre år

Hordaland idrettskrets Idrett for alle – Hordalandmodellen

Idrett for alle – Hordalandmodellen er ett av flere prosjekter i regi av idrettskretsen. I dette prosjektet er det fem idrettslag som har mottatt økonomisk støtte. Disse idrettslagene benytter treningskontakter, som er betalt av kommunen, for å nå ut og tilpasse aktiviteten for mennesker som er inaktive. Prosjektet arbeider særskilt med mennesker som psykisk syke, rusmiddelavhengige, barn med atferdsvansker, innvandrere, eldre hjemmeboende og funksjonshemmede for å gi gode lavterskelaktiviteter som kan bidra til å bedre den generelle helsen for den enkelte i et mestringsorientert, trygt og godt miljø.

I 2014 har prosjektet bidratt med ukentlige aktivitetstilbud for 66 deltakere. Dette innebærer omtrent tolv deltakere per idrettslag. Selv om prosjektet viser til god og tilpasset aktivitet for deltakerne samt god samhandling om prosjektet mellom idrettskretsen, idrettslagene, idrettsråd og kommuner, viser trenden de siste årene at tilskuddene er betydelige reduserte. En konsekvens av dette er at idrettslagsaktiviteten for ovennevnte målgruppe kan opphøre.

Møre og Romsdals idrettskrets

Mosjonstiltak i idrettslag er nytt i porteføljen for **Møre og Romsdals idrettskrets** i 2014. Kretsen har støttet idrettslag med midler til oppstart og/eller utviklingsstøtte til mosjonsaktivitet for voksne. Dette er et lavterskeltilbud som går ut over idrettslagenes primære aktiviteter. 17 idrettslag fikk midler. Aktiviteten er enten videreført eller opprettholdt. For enkelte idrettslag har midlene vært en motivasjonsfaktor for å starte opp aktivitet/nybegynner kurs etc. Aktiviteten som dominert var turaktivitet i tillegg til basistrening, styrketrening, padling, fektning, golf, fotball, ridning, foreldretrening m.m. Mosjonstiltak i idrettslag er et viktig tiltak for å få flere voksne til å bli aktive i idrettslagene. Voksne er ofte engasjert i idrettslaget gjennom sine barn, enten som foreldre, trenere og/eller ledere. Hvis de i tillegg har mulighet til å være med i en treningsgruppe kan det være svært positivt for helse. En sosial møteplass der man kan være fysisk aktiv, bidrar i stor grad til å styrke felleskap, selvrespekt og egen verdi.

Nordland idrettskrets

Trim I Lag i regi av **Nordland idrettskrets (NIK)** stimulerer idrettslag til å etablere lavterskelaktivitetstilbud uten konkurranse, der man kan delta uavhengig av nivå, funksjonsevne, kjønn etc. Målet er å få flere inaktive ungdom, voksne og funksjonshemmede i regelmessig fysisk aktivitet i regi av idrettslagene. Idrettskretsen lyser ut midler som idrettslagene søker på, hvor det er presisert at aktivitetene skal nå tidligere inaktive og føre til nye medlemmer i idrettslagene.

I 2014 har 14 idrettslag, fordelt i 7 kommuner fått midler. Det er vanskelig å si noe om antall unike brukere, da de ulike idrettslagene har forskjellige måter å registrere deltakerne sine på. Det er inngått samarbeidsavtale mellom Nordland idrettskrets og Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeidet i fylket. Idrettskretsen er medlem av «Folkehelsealliansen Nordland», et forum bestående av 25 regionale aktører som ønsker å samarbeide om bedre folkehelse i Nordland.

Nord-Trøndelag idrettskrets (NTIK)

Nord-Trøndelag idrettskrets (NTIK) har drevet prosjektet Norges Sprekeste Fylke siden 2007, etter at fylkeskommunen hadde oppfordret innbyggerne om å bli det sprekeste fylket i Norge. NTIK har sammen med sine samarbeidspartnere (Nord Trøndelag bedriftsidrettskrets, fylkeskommune, kommuner og lokale idrettslag) videreført prosjektet i 2014.

Idrettskretsen inngår utviklingsavtaler med idrettslag om å organisere ukentlig lavterskelaktivitet og gjennomføre mosjonsarrangement, såkalte fyrårns aktiviteter. Det er aktiviteter som familiedager, skileik, dans, svømming, aerobic, step, seniortrim, sykling osv. Idrettslaget får økonomisk støtte for gjennomføring, samt kompetanseheving og andre små goder. I 2014 er det inngått utviklingssamtaler med 21 idrettslag og avholdt 60 fyrårns-aktiviteter (nesten en dobling fra i fjor). Tilsammen 85 lag og foreninger engasjerte folk til å registrere seg og delta under mosjons kampanjeperiode i 2014. Av disse var det 18 kommuner av 23 som var representert. Nærmere 1500 personer deltar på ukentlige mosjonstilbud i de lokale klubben/lagene, 3000 personer på kampanjen og ca 2200 personer deltar på fyrårns aktiviteter.

Nord-Trøndelag har god tilgang på materiale fra HUNT3 og tallene viser at alle nordtrøndere nå er i regelmessig fysisk aktivitet. Idrettskretsen samarbeider med HUNT om å danne en folkehelse-allianse i Nord-Trøndelag. Første møte skal avholdes 27. februar 2015. Folkehelserådgivere i Nordland fylkeskommune deltar også på dette møte.

Oslo idrettskrets

Treningskontakt prosjektet i **Oslo idrettskrets** har som hovedmål å jobbe sammen med bydeler i Oslo om en videreutvikling av støttekontakttjenesten. Videreutviklingen innebærer økt fokus på fysisk aktivitet, ernæring og psykososiale miljøer for personer med vedtak om støtte-/treningskontakt. I tillegg styrkes denne innsatsen gjennom at Oslo Idrettskrets (OIK) arrangerer kurs for støtte- og treningskontakter slik at de får økt kunnskap om fysisk aktivitet og helse i samvær med brukerne.

OIK har partnerskapsavtaler med ni bydeler. En ny bydel kom med i prosjektet i 2014, bydel Alna. Det er gjennomført to oppfølgingssamlinger for bydelene. Temaer

for samlingen har vært «Fysisk aktivitet og psykisk helse» og «Hvordan jobbe målrettet med din bruker?». Dette er viktige temaer for å bidra til å fremme helse hos brukerne. Det har vært en stor interesse for disse samlinger, med 110 deltakere. Det er gjennomført to treningskontaktkurs i 2014 med 48 deltakere. De ni bydelene har til sammen 897 støttekontaktvedtak hvorav 288 er dedikert til fysiskaktivitet.

Rogaland idrettskrets

Folkepulsen er et folkehelseprosjekt, i regi av **Rogaland idrettskrets** og Rogaland fylkeskommune. Folkepulsen skal skape økt fysisk aktivitet for målgruppen inaktive unge, voksne, nye landsmenn/kvinner og funksjonshemmede. All aktivitet i Folkepulsen blir organisert av idrettslag og innebærer aktiviteter som innebandy, fotball, golf, basistrening, karate, kjelkehockey og ridning. Målet er å opprette selvgående aktivitetsgrupper eller grupper som blir finansiert av kommunen. Gjennom Folkepulsen samarbeider Rogaland idrettskrets med 8 kommuner. Folkepulsen består av 6 underprosjekter; Folkepulsen Hå kommune, Folkepulsen Haugesund (Vard-modellen), Folkepulsen Sandnes kommune, Folkepulsen Egersund, Venn-innebandy og Paralympisk skoledag. Folkepulsen fortsetter å vokse og fikk i januar tildelt 3 millioner fra GjensidigeStiftelsen.

Venn-innebandy, for inaktiv ungdom, som startet opp i fjor, i samarbeid med Rogaland bandykrets og Time kommune, er videreført. I 2014 er det gjennomført 4 nybegynnerkurs med til sammen 60 deltakere og en Venn-innebandyturnering med 5 deltagende lag. 65 % av deltagerne var ikke medlem av idrettslag før de ble med i prosjektet. Time kommune har bestemt seg for å forlenge samarbeide i 2015. Vard-modellen i regi av SK Vard Haugesund er også videreført.

Folkepulsen Egersund i regi av Eik idrettslag har arrangert 40 egne fotballtreninger for flyktninger. 8 deltakere er blitt medlemmer i eksisterende lag. 10 damer og menn med ulike nasjonaliteter fikk gjennomført nybegynnerkurs i tennis. Rekruttering av deltakerne kommer fra voksenopplæringen og flyktningsmottak.

Nærbø IL, Varhaug IL, Vigrestad IK og Ognå golfklubb er samarbeidsklubbene i Folkepulsen i Hå kommune. Sammen aktiviserer idrettslagene nærmere 100 inaktive ungdom/voksne. Folkepulsen i Sandnes og Lura karateklubb tilbyr karate til personer med psykiske lidelser. 15 deltakere er rekruttert fra Sandnes mestringssenter. 8 av deltakerne graderte seg til en høyere grad.

Sara Louise Rung var med som mentor og gjorde en fantastisk jobb med å motivere deltagere på Paralympisk skoledag. 160 elever var på arrangementet. Det resulterte blant annet i at kjelkehockeylaget i Nærbø IL fikk flere medlemmer.

Sogn og Fjordane idrettskrins

Sogn og Fjordane idrettskrins (SFIK) fikk overført sine ubrukte folkehelsemidler fra 2013 til sitt prosjekt **TRIM i Lag**. Målet er at idretten i Sogn og Fjordane skal samarbeide med offentlige institusjoner, andre frivillige organisasjoner og andre aktører for å øke generell fysisk aktivitet for innbyggerne i fylket. Kretsen ønsker å motivere idrettslag til å etablere og videreutvikle eksisterende mosjonstilbud, der glede og personlig mestring skal stå i fokus. Prosjektet ble i 2014 satt i gang i Lærdal med Lærdal IL som pådriver og i Florø med Florø T&IF som pådriver. Idrettslagene samarbeider med Frisklivssentralen, Frivilligsentral, skoler og

psykiatri tjenesten. Det er lagt til rette for aktivitet, som stavgang, men for tidlig til å måle antall deltakere i de lokale tilbudene.

Særforbund

Ni særforbund har fått videreutviklet sine folkehelseiltak. Felles for disse tiltakene er at det er klubbene som står for aktiviteten, og både særforbundet sentralt, men også klubbene lokalt har inngått samarbeid med andre organisasjoner, institusjoner og offentlige instanser for å inkludere mennesker som selv ikke finner veien til klubben. I 2014 var det tre nye tilbud som fikk mulighet til å starte opp. Norges svømmeforbund med et aktivitetstilbud for overvektige, Norges Golfforbund med golf for jenter med fremmedspråklig bakgrunn og Ping-Pong aktiv for voksne i regi av Norges Bordtennisforbund.

Norges Bandyforbund

Norges Bandyforbund (NBF) ble tildelt folkehelsemidler for 2014 til videreutvikling av **NBF-minoritetshelse, El-innebandy og til Venn-innebandy**. Formålet til NBF er å skape et tilbud som stimulerer til fysisk aktivitet blant inaktive grupper i samfunnet, samt bidra til å utjevne sosiale forskjeller i helse- og aktivitetsvaner

Venn-innebandy-prosjektet startet opp i 2012 og har som mål å skape aktivitet for inaktiv ungdom og voksne gjennom uforpliktende trening og turneringer i regi av innebandyklubber. Tradisjonelt har innebandy vært den idretten som har rekruttert spillere i ungdomsalder, og det ønsker forbundet å fortsette med. I 2014 har forbundet gjennomført 12 nybegynnerkurs med totalt 152 deltagende ungdommer. Totalt er det gjennomført 148 skolebesøk mot ungdom for 2732 elever. Det er gjennomført 12 venn-innebandyturneringer for 883 ungdommer (446 gutter og 417 jenter). Venn-innebandy er etablert på flere steder i landet. Det er avholdt seminar for alle prosjektmedarbeidere. I Sandnes er det inngått et samarbeid med Diakonhjemmet Høgskole om praksiselever som kan bidra både som instruktører og med kvalitetssikring av opplegget. Diakonhjemmet er meget fornøyd med den første praksisperioden og ønsker et fast samarbeid hvert år.

NBF-Minoritetshelse var i utgangspunkt et forskningsprosjekt som ble startet på Norges idrettshøgskole i 2008 og viderført av NBF fra høsten 2009. I regi av NBF har prosjektet utviklet seg til å bli et minoritetshelseprosjekt. Det er etablerte innebandy treningsgrupper for både kvinner, menn barn og ungdom med minoritetsbakgrunn flere steder i landet. Flere av miljøene er rekruttert inn i lokale klubber. Deltakerne får plikter og rettigheter som øvrige medlemmer. Det er vesentlig at aktiviteten er i sentrum og at det er lav terskel for å delta. I Oslo og Akershus, Holmlia og i Grorudalen, er det i 2014 gjennomført 7 skolebesøk på ungdomstrinnet (120 ungdommer), 1 ungdomsskole turnering med 350 deltakere og 14 skolebesøk på barneskole (160 barn). 41 jenter i alderen 6 til 19, barn og ungdom av ikkevestlige foreldre, deltar på innebandy i Holmlia. Det er også etablerte treningsgrupper på Klemetsrud og i Mortensrud. I tillegg er det gjennomført 2 rekrutteringstiltak med 44 fremmedspråklige jenter i Bodø. Gruppen som trente på Norges idrettshøgskole dannet sin egen klubb i 2013 og deltar fremdeles i seriespill.

I tillegg har Norges Bandyforbund prioritert midler til sitt kontinuerlige arbeid for å utvikle EL-innebandy, et tilbud som retter seg mot barn og unge med store tilretteleggings- og hjelpebehov. Målet er å styrke eksisterende miljøer i tillegg til å opprette nye slik at det kan spilles kamper og turneringer uten for mye reisevei for deltakerne. EL-innebandygruppene blir etablert i eksisterende klubber slik at de blir en del av "innebandyfamilien". Forbundet har to ansatte prosjektledere som har ansvaret for alt som omhandler EL-innebandy. Sammen deler de en 100 % stilling. De samarbeider med særkretser og regioner, NAV, kommuner og leverandør av EL-stoler for å legge til rette mest mulig for rekruttering og drift. I tillegg samarbeider forbundet med NIFs konsulenter for funksjonshemmede, flere idrettskretser, to kommuner og to rehabiliteringssentre. Forbundet har fått tilskudd fra Sparebankstiftelsen for kjøp av stoler til utprøving for nye utøvere.

El-innebandy har hatt en formidabel vekst de siste årene, og har i 2014 40 klubber med over 450 aktive utøvere, både gutter og jenter. Alle har ikke opprettet lag, men noen har opprettet treningsgrupper på skoler. I 2014 har fokus vært å følge opp eksisterende klubber og lag med kompetansetiltak. Det er gjennomført 10 klubb utviklingstiltak og 32 rekrutteringstiltak. Dommerkurs ble ferdigstilt og arrangert en gang, i tillegg til et Trener1 kurs (Velkommen til El-innebandy).

Norges Bedriftsidrettsforbund

Norges Bedriftsidrettsforbund (NBIF) har som i fjor benyttet de tildelte folkehelsemidlene til å videreutvikle **Et sprekere Norge, Aktiv Bedrift og Sykle til jobben**. Overordnet mål for hele satsingen er å øke andelen voksne som tilfredsstillende oppfyller de offisielle anbefalingene om fysisk aktivitet (minst 30 minutter daglig) og øke aktivitetsnivået til voksne som i dag er fysisk aktive fra 0-2 ganger i uken. Norges Bedriftsidrettsforbund ruller ut sine aktivitetskonsepter i sine kretsledd, og de setter selv av egne midler til å dekke administrative utgifter til dette. Kretsene har ulike samarbeidsavtaler lokalt med kommuner v/ folkehelsekoordinatorer, kommuneoverleger, tur-lag, orienterings-lag og DNT.

Aktivitetskonseptene i Et sprekere Norge er utarbeidet på bakgrunn av kartleggingsundersøkelser gjennomført høsten 2009 og har resultert i to etterspurte konsepter som begynte i løpet av 2010, nemlig Ti på Topp og Bli sterkere. NBF har gjennom sitt kretsapparat utdannet instruktører i tilknytning til flere arbeidsplasser som skal gjennomføre Bli sterkere enten i arbeidstiden eller rett i etterkant. Ti på Topp er et lavterskeltilbud som retter seg mot alle målgrupper i samfunnet. Av større kartlegginger om nordmenns sine aktivitetsønsker vet vi at det å gå tur er den mest populære aktiviteten blant voksne i Norge. En tur i nær miljøet krever dessuten lite utstyr. Gjennom å gi deltagerne et utvalg av turer med rutebeskrivelser og et lite kart med mulighet for å vinne en liten premie favner dette interessen til svært mange og ulike brukergrupper. Det oppleves også at terskelen for å delta i Bli Sterkere grupper kan være lavere enn å trene i helsestudioer.

Totalt hadde Bli Sterkere i 2014, 681 deltakere på våren og 650 deltakere på høsten. Det er nesten 50 % økning fra i fjor hvor deltakerantallet var 351. Ti på Topp har også økt deltakerantallet til 12.380

År	Deltakere Bli Sterkere	Deltakere Ti på Topp
2012	313	10700
2013	351	11000
2014	681 vår 650 høst	12380

Tabell 7; viser antall deltakere i Bli Sterkere og Ti på Topp over tre år

NBIF gjennomfører hvert år en grundig spørreundersøkelse blant deltakere, av de to konseptene. I 2014 svarte 2788 respondenter fra Ti på Topp og 365 respondenter fra Bli sterkere. 59 % sier at Bli Sterkere har gjort dem mer fysisk aktive enn tidligere. 76 % av de som før oppstart var inaktive svarte at Ti på Topp gjort de mer aktive.

Aktiv Bedrift er styrt fra sentralt hold, med 4 veiledere spredt rundt i landet. Veilederne er ansvarlig for å følge opp bedriftene. Det er også samarbeid med andre særforbund om aktivitetsleveranser til bedriftene. Aktiv Bedrift har en skreddersydd nettløsning. Gjennom nettsideløsningen kan man organisere kampanjer og interne mosjonskonkurranser. Alle deltakere får også en sosial profil, der en kan kommunisere med hverandre gjennom meldinger, bilder og blogg. Deltakere kan lage egne grupper basert på interesser, hvor de kan dele informasjon, bilder og opprette arrangementer. Aktiv Bedrift er i tråd med Arbeidsmiljøloven § 3-4, som pålegger arbeidsgivere å vurdere tiltak til å fremme for fysisk aktivitet på arbeidsplassen. NBIF samarbeider med LO og NHO og deres medlemsbedrifter. I 2014 ble det også innledet et samarbeid med HMS Norge. For første gang er det gjennomført Aktiv Bedrift for de ansatte på en høyskole.

I 2014 er det gjennomført Aktiv Bedrift i 27 bedrifter, med til sammen 5606 deltagere. Dette er rundt 50 % av alle ansatte. Etter flere år med en sammenhengende økning oppleves nå en liten tilbakegang. Årsaken er at flere av bedriftene som har deltatt siden starten har ønsket å prøve ut andre tiltak. Det er startet et arbeid med en ny portalløsning som retter seg mot små bedrifter. Denne ferdigstilles i løpet av februar 2015.

År	Underliggende ledd (kretser)	Bedrifts- idrettslag	Antall deltakere
2012	10	25	6099
2013	12	31	7759
2014	11	27	5606

Tabell 8; viser kretser, idrettslag og antall deltakere for Aktiv Bedrift over tre år

Sykle til jobben – kampanjen ble arrangert for 41. gang 2014. Hovedbudskapet i 2014 var «30 minutter om dagen». Vi siden av å bidra til økt fysisk aktivitet på reiseveien til jobb, er målsetningen å bidra til økt hverdagsaktivitet. Sykle til jobben har et bredt nettverk av samarbeidspartnere som eksempelvis fylkeskommuner og kommuner, sykkelbyer, Statens Vegvesen, Syklistenes landsforening, Kreftforeningen, Helsedirektoratet og andre organisasjoner. I 2014 hadde Sykle til jobben-kampanjen 16171 deltakere. En økning med over 2000 deltakere fra foregående år. Forbundet har gjort en rekke oppgraderinger og tiltak for å forbedre deltakertallet. Bland annet har konkurransereglene blitt mer fleksibelt utformet og registreingsløsningen enklere. Sykle på Jobben har hatt nærmere 400 klipp i mediene og har fått større synlighet hos politikere.

År	Deltakere
2012	9300
2013	14000
2014	16171

Tabell 9; viser antall deltakere i Sykle til Jobben over tre år

Norges Bordtennisforbund

Et nytt tiltak som fikk tildeling i 2014 er **Ping – Pong Aktiv**. Tiltaket koordineres av **Norges Bordtennisforbund (NBF)**. Målsettingen er å rekruttere voksne til å bli aktive bordtennis mosjonister. NBF har hatt et samarbeid med 12 klubber som til sammen har klart å aktivisere nærmere 330 nye voksne medlemmer. NBF har også utviklet en egen aktivitets app for mobil/Ipad, «PingPongChallenge». I appen fører man kampresultater, får en ranking og ser sin egen utvikling. Den kan åpnes fra www.bordtennis.no.

Norges Friidrettsforbund

Steg for steg er et mosjonsarrangement i regi **Norges Friidrettsforbund (NFF)**. Den overordnede målsetningen er å få flere mennesker i aktivitet og i bedre form gjennom lavterskeltilbud. NFF har utviklet en «arrangementsbok» for oppstart og drift av løpegrupper. Boken inneholder forslag på økt-planer og treningsprogram på ulike nivå. I 2014 er det etablert 10 løpegrupper på lavterskel/mosjonsnivå. Løpegruppene er primært for eldre ungdommer og voksne. I tillegg har Friidrettsforbundet satt fokus på Nissemarsjen, et av Norges største og mest tradisjonsrike aktivitetsarrangement for barn. Mer enn 1000 forskjellige lokale arrangører har vært med og arrangert Nissemarsjen. Barnehagen er den største arrangørgruppe, tett fulgt av idrettslag og SFO. Nissemarsjen er tilrettelagt for funksjonshemmede. Hvert år deltar nærmere 20.000 barn og voksne på marsjen. Videre har NFF utviklet arrangørpakker for gratis utlån via sitt kretsapparat. Pakkene består av startnummersett, funksjonærs-vester, start/målseil med mer. Pakkene er til utlån til førstegangsarrangører av mosjonsløp. Det er sendt ut 38 pakker fordelt på 17 kretser.

Friskis & Svettis

Friskis & Svettis (F&S) valgte i 2014 å fokusere på lavterskel treningstilbud (Grunnfys og Soft jympa) i flere F&S foreninger framfor å gjennomføre Kom i gang – kurs i noen få foreninger. Organisasjonen er basert på frivillig arbeid, og har utfordringer med rekruttering av nye instruktører. Det blir ofte stor insats på noen få. Foreningene må derfor prioritere ordinært treningstilbud til sine medlemmer, framfor Kom i gang kurs, som er ressurskrevende. I 2014 deltok instruktører fra 14 F&S foreninger på kurs i lavterskeltraining (Grunnfys og Soft jympa). Grunnfys og Soft jympa egner seg svært godt for nybegynnere/inaktive. 9 av foreningene har etablert tilbud om lavterskeltraining. 3 foreninger planlegger oppstart i 2015. I tillegg til utdanning og oppstart av lavterskeltraining har 3 foreninger gjennomført Kom i gangkurs i løpet av 2014.

Norges Golfforbund

Norges Golfforbund hadde ved året start 36 deltakerklubber i Golf Grønn Glede (GGG), men en trakk seg. To klubber har ikke hatt aktivitet i 2014. Det betyr at det i 2014 vært 33 aktive GGG klubber, med 726 deltakere. En økning fra forrigeånde år.

År	Klubber	Deltakere
2012	33	653
2013	33	616
2014	33	726

Tabell 10; viser antall klubber og deltakere i GGG over tre år

Golf grønn glede er et tilrettelagt tilbud til mennesker med et særskilt behov. Formålet med GGG er å gi deltakerne mulighet til å drive aktivitet etter egne forutsetninger og ønsker, samtidig som det sosiale aspektet ivaretas. Gjennom GGG ønsker NGF å sette fokus på golfens velegnethet som helsebringende aktivitet som de fleste kan delta i. Satsningen er et samarbeid mellom NGF, deres golfklubber, forsikringsselskapet If og flere helseorganisasjoner, som Kreftforeningen, Mental Helse og Landsforeningen for Hjerte- og Lungesyke. Klubbene velger sin målgruppe utefra nærmiljøet og tilrettelegger ukentlig aktivitet.

I tillegg til ukentlig aktivitet i de 33 klubbene ble GGG Open arrangert av Kongsvingers GK i september og med ca. 100 deltakere ble også årets turnering en suksess. Turneringen er en viktig motivasjonskilde for mange deltakere og en viktig møteplass. Det ble også arrangert en samling for GGG-klubbens resurspersoner på Drøbak GK i september. Årets fokus var «Aktiv livet ut», og besto av mye praktisk trening. Deltaker- og klubbundersøkelsen er også gjennomført for 2014. Undersøkelsen viser at tiltakene bidrar til økt fysisk aktivitet og redusert fysisk inaktivitet. 87 % er fysisk aktive slik at de blir svett/andpusten i 3,5 timer eller mer per uke. Før oppstart i GGG var dette tallet 45 %. 55 % er fysisk aktive slik at de blir svett/andpusten i 3,5 timer eller mer per uke med golf. 71 % driver med andre aktiviteter i tillegg. Mest populært er turgåing, treningsstudio og styrketrening.

Norges Golfforbund fikk i tillegg midler til å starte opp med prosjektet «**Jenter på banen**», golf for jenter med ikke vestlig innvandrerbakgrunn. Det var planlagt aktivitet hos Grønmo Golfklubb og i Groruddalen Golfklubb. Aktiviteten ble markedsført gjennom flyere som ble delt ut på Mangfoldshuset og Diabetesforbundet, publisert på Facebook og hjemmesider, samt sendt til videregående skoler i nærområdet. 12 jenter møtte opp på første trening hos Grønmo GK. Påfølgende uke kom kun 3. Disse fortsatte frem til juli, men kom ikke tilbake etter ferien. Fem jenter dykket opp hos Groruddalen GK men kom aldri tilbake. Transport mellom t-bane og golfklubb viste seg å være en utfordring, men ingen av samarbeidspartene kunne tilby dette, noe som kan være viktig årsak til at få jenter deltok.

Norges Rytterforbund

Siden 2012 har **Norges Rytterforbund (NRYF)** drevet sitt folkehelsearbeid «Aktiv med hest» sammen med organisasjonen Hest og Helse. Fra 2014 har det fellesprosjektet fått navnet «**HEST for folk flest**». Prosjektet har til hensikt å utvikle aktivitetstilbud med hest som klubben kan tilby til personer med nedsatt funksjonsevne, fysisk, psykisk eller sosialt. Antall klubber som tilbyr «HEST for folk flest» har økt hvert år. Ved utgangen av 2014 var det 11 klubber med i prosjektet. Klubbene tilbyr ukentlige aktiviteter med hest. Ridning, kjøring og fysiske aktiviteter i relasjon til hesten og stallmiljøet. Klubbene samarbeider med offentlige myndigheter, institusjoner eller utdanningsetatet, hvorfra deltakerne også rekrutteres.

År	Klubber	Deltakere
2012	3	12
2013	6	52
2014	11	79

Tabell 11; viser antall klubber og antall deltakere i Hest for folk flest over tre år

Norges Svømmeforbund

Norges Svømmeforbund (NSF) har som i fjor benyttet de tildelte folkehelsemidlene til å holde **svømmekurs for ungdom og voksne med flerkulturell bakgrunn** og til sin årlige **Svøm deg til kampanje**.

Svømmekursene har stor nytte for den enkelte, som blir tryggere i vann.

Svømmekursene forebygger drukningsulykker og bidrar til integrering av deltakelse i så kalte «norske aktiviteter». Klubbene samarbeider med skoler, asylmottak, frivillighetssentralen, fritidsseksjon, Røde Kors, lokale helselag, ungdomsorganisasjoner og NAV. Noen klubber har fått gratis halleie av kommunen på grunn av den samfunnsnyttene som ses av slike kurs. Deltakerne på svømmekurs representerer i hovedsak Afrika og Asia og noen fra Øst-Europa.

I 2014 har det vært arrangert kurs hos 11 klubber, med totalt 233 deltakere.

År	Klubber	Deltakere
2012	26	630
2013	20	343
2014	11	233

Tabell 12; viser antall klubber og antall deltakere i svømmekurs for flerkulturelle over tre år

Den årlige svømmekampanjen Svøm deg til.... ble arrangert i 2014 for 19 gang.

Kampanjen er en av landets største, godt forankret i hele landet og har en stabil deltakermasse. Kampanjen er et lavterskeltilbud som fremmer folkehelse og mosjon tilrettelagt i en av de viktigste arenaene for mosjon og folkehelse; svømmehallen. At tilbudet er gratis bidrar til det høye deltakerantallet.

I 2014 deltok 20 789 personer. Av de som registrerte seg med alder var 15 384 voksne og 3081 ungdommer. Kampanjen treffer også funksjonshemmede. 506 funksjonshemmede deltok i 2014.

År	Haller	Deltakere
2012	244	21190
2013	242	21789
2014	245	20789

Tabell 13; viser antall svømmehaller og antall deltakere i Svøm deg til.. over tre år

I tillegg har **Norges Svømmeforbund** fått midler til et nytt tilbud, **Aktivitetstilbud i vann for overvektige** barn, ungdom og voksne. Tilbudet organiseres sentralt av NSF, mens svømmeklubben har ansvaret for aktiviteten og å finne samarbeidspartnere. Aktiviteten er tilpasset deltakernes form og alder, preget av leg og mestring samtidig som deltakerne lærer svømmeferdigheter. Det har vært aktivitet i 4 klubber med 60 unike deltakere. 1 klubb med voksne og i de andre 3 barn og ungdom. Deltakerne er henvist fra fysioterapeuter, helsesøstre og fra barnevernet. Klubbene har fått god annerkjennelse fra kommunene. Tilbudet er rettet mot de svakeste og kommunen klarer ikke å gi et godt nok tilbud på egenhånd. Alle klubbene vil tilby aktivitet for sine grupper for våren 2015.

Norges Volleyballforbund

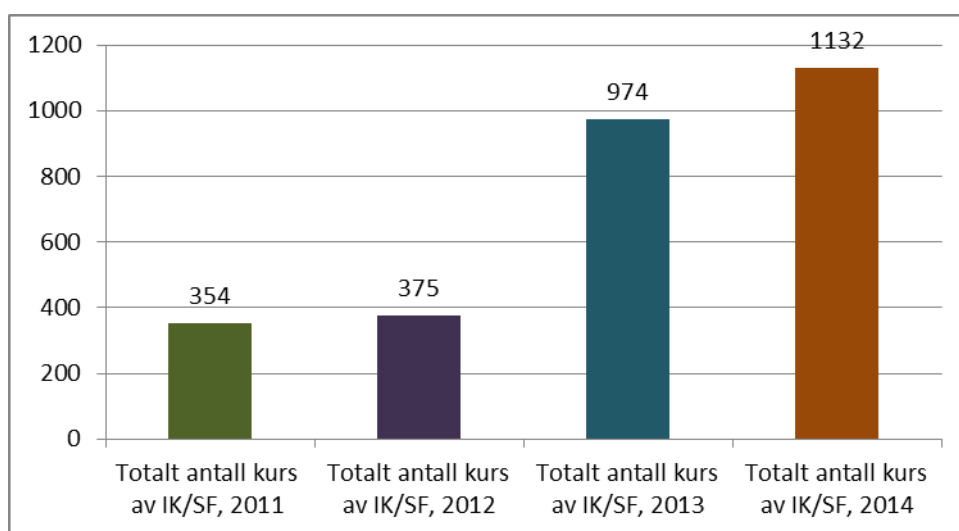
Norges Volleyballforbund (NVBF) har i 2014 videreført sitt prosjekt **Volleyball – en møteplass for alle**. Målet er å tilby volleyballaktivitet til utøvere med nedsatt funksjonsevne og til minoritetsgrupper. Arbeidet med å etablere sittevolleyball miljøer for studenter i Oslo og Akershus ble prioritert. Et lag i sittevolleyball kan bestå av både funksjonshemmede og funksjonsfriske. I 2014 ble det etablert sittevolleyball på to nye steder i landet, i Oslo og i Stavanger. Miljøene som etablerte seg i fjor er opprettholdt. I tillegg er det startet opp med minivolleyball for psykisk utviklingshemmede. Til våren 2015 forventes oppstart av en minoritetsgruppe i Bergen og en i Kristiansand. Det er også satt i gang en dialog med Sunnfjord Beachsenter om å starte opp en sandvolleyballgruppe for personer med nedsatt funksjonsevne. NVBF har et godt samarbeid med Sunnaas Stiftelsen, Valnesfjorden- og Beitostølen's helsesportsenter, Røde Kors og Grenseløse idrettsdager.

År	Klubber	Deltakere
2012	-	-
2013	3	30
2014	5	50

Tabell 14; viser antall klubber og deltaker i sittevolleyball over tre år

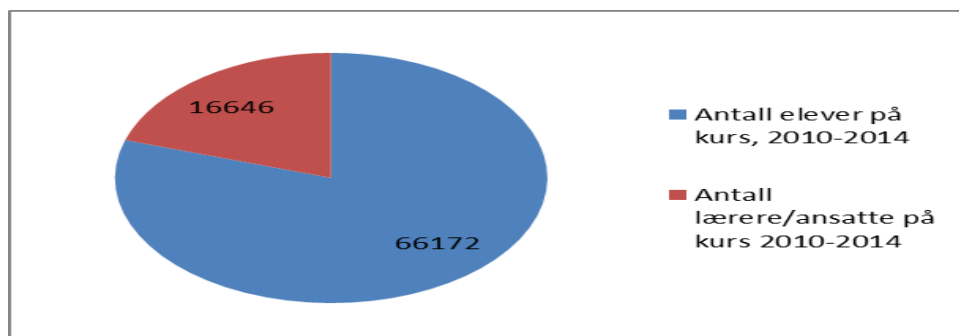
Resultater av skoleprosjekter

I 2014 har tolv idrettskretser og tolv særforbund ytterligere forsterket arbeidet og utviklingen av skoleprosjektene. Som i 2013, har samhandlingen mellom aktørene i prosjektene for 2014, bidratt til en bedre forankring i og utenfor egen organisasjon. Prosjektansvarlige har på en god måte utnyttet ressurser og kompetanse lokalt og regionalt samt samarbeidet med idrettens organisasjonsledd og andre sentrale aktører der det har vært formålstjenlig. Eksempelvis er flere og folkehelsekoordinatorer i kommunene involvert i skoleprosjekter. De fleste prosjektene har svært god måloppnåelse i forhold til satte hoved- og delmål som beskrevet i søknadene. Ett av de mest sentrale fokusområdene i prosjektene er kurs- og kompetansehevingstiltak for elever og lærere/ansatte. I 2014 har dette bidratt til en betydelig økning av antall kurs og antall deltakere sammenliknet med foregående års rapporteringer.

Figur 4: Viser et estimat over antall kurs fra 2011 og frem t.o.m 2014. Kursenes varighet er fra 30 min. til 2-3 dager, organisert av idrettskretsene (IK) og særforbundene (SF). Kursene i regi av idrettskretser har generelt lengre varighet og har færre deltakere.

Videre viser rapporteringen fra idrett- og skoleprosjektene at det er et betydelig antall elever og lærere/ansatte i skole og SFO som har deltatt på kortere eller lengre kurs i perioden 2010-2014 (jf. figur 5, nedenfor).

Figur 5: Viser et estimat over antall elever og lærere i SFO, grunnskole og videregående skole som har deltatt på kurs i perioden 2010-2014. Kursene har varighet fra 30 minutter til 2-3 dager.

I Idrettspolitisk dokument i perioden 2011 til 2015 viser fagområdet *Fysisk aktivitet i skole* at Norsk idrett vil arbeide for å bedre forutsetningene for barns og unges fysiske utvikling og utfoldelse, ved at det innføres én time daglig kroppssøving med kvalifiserte lærere. Videre vil norsk idrett at alle barn kan svømme når de er 10 år, samt at idrett og skole i fellesskap samarbeider om allsidige aktivitetstilbud. Dette er sentrale mål norsk idrett vil arbeide for videre, men dette krever også politisk kraft og tyngde for å endre planverk og læreplaner fra flere aktører med kompetanse innenfor fagområdet. Idretten er engasjert og arbeider aktivt for å forsterke dette, samt vektlegge lokal og regional forankring i arbeidet. I løpet av 2014 har folkehelseutvalget i idrettsforbundet ferdigstilt folkehelsestrategien «Aktiv inspirasjon». Denne strategien vil bli konkretisert og synliggjort i det videre arbeidet for 2015.

Videre under dette kapitlet fremgår resultater og utvikling for prosjekter som er gjennomført av idrettskretsene og særforbundene i samhandling med fylkeskommuner, kommuner, skoleverk og stiftelser med flere.

Idrettskretser

Det er idrettskretser i 12 fylker som over mange år har organisert arbeidet med prosjekter inn mot skoleverket, mens Finnmark idrettskrets med prosjektet «En time om dagen» ble for første gang tildelt skolemidler i 2014. Prosjektene arbeid er i stor grad tuftet på skolens læreplaner.

Idrettskretsene samarbeider med flere sentrale aktører. Noen av de viktigste er samhandlingen med fylkeskommuner, kommuner og skoleverket, idrettens organisasjonsledd, samt andre relevante aktører med kompetanse innenfor fagområdet. Det er inngått kontrakter mellom de fleste idrettskretser og fylkeskommuner. Fylkeskommuner og kommuner tildeler midler som er sentrale for gjennomføringen og for å forsterke prosjektene og samarbeidsmodellene.

Eksempelvis har noen grunnskoler i over ti år arbeidet med samme tiltak, med solid forankring internt, og samarbeid med idrettskretser.

Idrettskretser har også inngått samarbeid med skoleiere i forbindelse med å bidra med kurs- og kompetansehevingstiltak for elever, lærere, kroppsøvingslærere og andre ansatte i SFO, grunnskole og videregående opplæring, med og uten idrettsfag.

Akershus idrettskrets

Akershus idrettskrets med prosjektet MERidrett YouMe fra 2004 er basert på et tidligere EU-tiltak. Hensikten med prosjektet er å øke aktivitetsnivået blant elever i ungdomsskolen gjennom tiltattelagt fysisk aktivitet ledet av unge ledere, samt introdusere disse unge lederne til idretten. Siden 2004 til 2014 har prosjektet skolert 452 YouMe-ledere. I 2014 er 72 nye YouMe-leder skolert. Selve skoleringen av ungdommene har en varighet på 41 timer. Skoleringen innebærer fire samlinger , og skal gi grunnleggende kunnskap om idrett og fysisk aktivitet, aktivitetsledelse og ernæring, samt informasjon om videre engasjement i idrettslaget.

I 2014 har YouMe-lederne ukentlig organisert fysisk aktivitet, herunder lavterskelaktiviteter, turneringer og aktivitetsdager, for omtrent 2.400 elever på ni skoler. Samtlige skoler i prosjektet har tilrettelagt minst én time fysisk aktivitet per YouMe-lederpar gjennom skoleåret for medelever.

Videre har idrettskretsen involvert alle YouMe-lederne i 2014, enten som ledere for barneidrettsskoler, trenere for yngre lag eller å lede «Åpen hall» aktiviteter etter skoletid for medelever. Skolen og kommunen stiller med gratis hall til disposisjon.

Noen viktig suksessfaktorer i arbeidet er at skolene opplever verdien av tiltaket på skolen og at ungdommene blir inkludert videre i lederverv i idrettslagene. Prosjektet viser til solid forankring gjennom tildelte midler fra fylkeskommunen. Utover dette har prosjektet tydelig rollefordeling, beskrevet gjennom samarbeidsavtaler med aktørene i prosjektet. Idrettskretsen har det overordnende prosjektansvaret og kurs, samt er et rådgivende organ for skolene og idrettslagene, herunder jevnlig oppfølging av disse. Idrettskretsen har i tillegg samarbeid- og evalueringsmøter der både ansvarlig kontaktlærer, lærere og representanter fra idrettslagene deltar. Skolene rapporterer til idrettskretsen om inkluderende aktiviteter for elevene og om godt skolemiljø på tvers av klasser og årstrinn, noe som kan være en viktig bidragsyter for den enkelte elevs generelle helse og trivsel i skolehverdagen. Skolene viser også til at det å være YouMe-leder har blitt status på skolen og blant medelevene.

I en spørreundersøkelse i 2014 av alle YouMe-ledere svarte 95% av disse at de kunne tenke å fortsette å lede aktivitet for barn/unge i et idrettslag etter endt skolering, samt 92% svarte at de ville anbefale YouMe-skoleringen til andre ungdommer. Videre har idrettskretsen presentert prosjektet under 17th Engso Forum i Stockholm og i Helsinki, samt holdt foredrag om YouMe-prosjektet under folkehelsekonferansen i Levanger i november 2014. Prosjektet har fått god synliggjøring i 2014, særlig i media, blant politikere og av idrettens organisasjonsledd grunnet dets kostnads-effektive og gode måloppnåelse lokalt.

Aust-Agder idrettskrets

Aktiv skole 365 i regi av Aust-Agder idrettskrets har et mål om å bidra til mer fysisk aktivitet i skolehverdagen, først og fremst for å bedre folkehelsen til den

oppvoksende generasjon. Prosjektet samarbeider med med idrettskretsene Buskerud, Telemark og Vestfold om tilsvarende prosjekter. Dette samarbeidet bidrar til bedre fremdrift og utvikling i arbeidet. Videre ønsker prosjektet å bedre rekrutteringen av fremtidige trenere, ledere og dommere til idretten gjennom å skolere aktivitetsledere/ressurselevne på skolene, samt bidra til daglig fysisk aktivitet på alle skoler i fylket.

Gjennom prosjektet samarbeides det med idrettslag, Arendal idrettsråd, friidrett-, volleyball-, bandy- og basketballkretsen, samt to særforbund. I tillegg er det blitt en avtale med Arendal Titans basketball, som sikrer at alle skoler som ønsker det skal få 3 vs 3 basketballundervisning. Idrettskretsen utvidet prosjektet til 16 skoler i 2014.

Aktiv kontaktlærer på skolene har oppfølging, veiledning av ressurselevne, samt videre planarbeid. Aktiv skole 365 bidrar til daglig fysisk aktivitet gjennom å kurse ressurselever som bidrar med organisering for aktiviteten på skolene. Skolene betaler en egenandel på kr. 5.000,- for deltakelsen i prosjektet, herunder er alle kurs inkludert. Idrettskretsen har skolert 140 nye ressurselever, samt gjennomført åtte kurs for over 40 lærere og SFO-ansatte.

Av de 140 skolerte undommene, har flere fått oppdrag som hjelpetrener og dommere i idrettslag etter skoletid. I tillegg gjennomfører ressurselevne ukentlig fysisk aktivitet på den enkelte skole, med gode tilbakemeldinger fra elever og skolens ansatte. Erfaringsutvekslingen mellom skolene i prosjektet øker interessen og bidrar til utviklingen av arbeidet, samt fokuset blant lærere og skoleledere vurderer mulighetene om én time fysisk aktivitet daglig i større grad. I tillegg har fylkeskommunen implementert prosjektet i eget planverk, noe som på sikt kan bidra til økt synliggjøring og forankring i hele fylket.

Vestfold idrettskrets

AktivSkole 365 er et prosjekt i regi av **Vestfold idrettskrets**, som samarbeider med ovennevnte idrettskretser. Skolering av ressurselever som aktivitetsledere er et sentralt verktøy for økt fysisk aktivitet blant elevene på skolene. Skolenes ledelse i prosjektet får innsikt i daglig fysisk aktivitet gjennom ressurselevne og medlevne som deltar, uten særskilt omfattende ressurser. Tilbakemeldingene fra skolene er særskilt positive til den daglige aktiviteten uteom obligatoriske fag. Denne organiseringen kan gjøre skolene mer aktive i å vurdere implementering og forankring av én time daglig fysisk aktivitet. Skolene i Vestfoldkommunene har stor ressursmangel, og gjennom gratis skolering av utvalgte elever som kan igansette aktivitet, kan også skolen få økt fysisk aktivitet uten store kostnader.

I 2014 er 11 ungdomsskoler og én videregående skole med i prosjektet. Det er gjennomført fem kurs for totalt 111 nye ressurselever, samt seks idrettslag er tilknyttet arbeidet. For 2014 er det gjennomført 23 kurs for 37 lærere og 35 kurs for 795 ungdomsskoleelever, samt tre kurs for 55 elever på videregående skole.

Prosjektet AktivSkole365 er godt forankret i kommunedelplanen for fysisk aktivitet i Larvik kommune. Videre beskriver prosjektplanen til Aktiv Larvik at AktivSkole 365 er et viktig verktøy for å nå målene med fysisk aktivitet for barn og unge i kommunen.

Buskerud idrettskrets

Buskerud idrettskrets med prosjektet Aktiv365 har som hovedmål å bidra til livslang bevegelsesglede for barn og unge, herunder skape gode aktivitetsopplevelser med stor deltakelse fra inaktive, utvikle gode ressurselever og bidra til modeller for én time fysisk aktivitet daglig i skolen. I 2014 er det 14 ungdomsskoler og 40 idrettslag i åtte kommuner som deltar i Aktiv365. Det er gjennomført 18 kurs- og kompetansehevende tiltak for elever og lærere. Omtrent 500 elever i SFO og 448 elever ungdomsskolen har deltatt på forskjellige typer kurs og arrangement. De 14 skolene har ukentlig fysisk aktivitet for alle elever som ledes av ressurselever. 39 elever i videregående skole er skolert gjennom lederkurs for ungdom, samt 14 elever har fullført ledelsesfaget emd praksis på Sylling skole. Sylling skole «sunne og aktive Liunger» er ett av flere tiltak på landsbasis som har iverksatt daglig fysisk aktivitet på skolen. Tiltaket som er et samarbeid med idrettskretsen har jevnlig holdt foredrag om arbeidet og blitt synliggjort hyppig i media, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Utover dette har tiltaket også holdt foredrag under folkehelsekonferansen i Levanger i november 2014.

Idrettskretsen har utover omfattende kurs- og kompetansehevende tiltak iverksatt studiebesøk til Danmark for 45 lærere. Idrettskretsen har en partnerskapsavtale med fylkeskommunen. Idrettskretsen er invitert som faginstans når fylkeskommunen skal lage plan for det fremtidige «Kunnskapssamfunnet i Buskerud». Dette kan bidra til å få fysisk aktivitet i skolenes planverk i fylket.

Telemark idrettskrets

Telemark idrettskrets har tilsvarende erfaring og prosjektsamarbeid som Buskerud idrettskrets i forhold til AktivSkole365, som er et folkehelseiltak for barn og ungdom fra 5.-10.klasse. Det er totalt ti ungdomsskoler og ni barneskoler i åtte kommuner som deltar i prosjektet. I 2014 er 72 omfattende kurs for 209 elever og ressurselever fullført, samt 6 kurs for 20 lærere. Videre har prosjektet hatt 75 enkeltarrangement der 360 elever og lærere har deltatt.

Gjennom å skolere elever som ressurselever i aktivitetslederutdanningen bidrar dette til daglig fysisk aktivitet eller til én gang uken for medelever på den enkelte deltakende skole. Det er skolene selv som velger hyppigheten av fysisk aktivitet. Det er et særskilt fokus på lavterskelaktivitet i gjennomføringen som er ledet av ressurselevne. Den enkelte skole dekker en egenandel for å være med i prosjektet. I tillegg er forpliktende kontrakter med skolene og innføring av fastsatt egenandel viktig for kontinuitet av aktiviteten, samt videre planlegging.

Ressurselevne på de skolene som har et godt utviklet oppfølgningssystem og avsatt egne lærerressurser for oppfølging av ressurselevne, kan vise til aktivitesnivået og variasjon av aktiviteter i skolehverdagen har økt. Gjennom dette får elevene nyttig læring, og skolene registrerer et økt tilbud om aktivitet. All aktivitet og kursing foregår i skoletiden, og det er gratis for alle elevene. Videre har alle elever like muligheter til å delta i aktiviteten som blir organisert. Prosjektet fremhever at aktiviteten har god innvirkning på det totale miljøet og trivselen, og at alle elever, uansett forutsetninger, skal kunne delta, er viktig. Ressurselever om organiserer aktivitet fungerer godt, men avhenger av det er godt koordinert og at det er god samhandling mellom kontaktlærere på ungdomsskolen. Videre er det en sterk kontaktflate med folkehelsekoordinatorer og andre aktører.

Hordaland idrettskrets

Hordaland idrettskrets (HIK) med prosjektet idrett og skole – hånd i hånd arbeider med ulike modeller for at flest mulig barn og unge skal oppleve bevegelsesglede. Kurset *Aktivitetsleder* barneidrett er et omfattende (16 timers kurs) som er sentralt i arbeidet med prosjektet. Kurset blir gjennomført i programfaget *Barne- og ungdomsarbeiderfaget* i den videregående skole. Idrettskretsen har samarbeid med Opplæringsavdelingen i Hordaland fylkeskommune om prosjektet. Målet var å få til en samarbeidsavtale med fylkeskommunen, men den ble ikke inngått før i desember 2014. Dette medførte at prosjektet kun gjennomførte ett av fem kurs. På sikt kan denne forankringen i fylkeskommunen innebære et betydelig omfang av prosjektet samt antall deltakende videregående skoler. Tilskuddet for 2014 har til utviklingen av materiell og gjennomføringen av kurs for to lærere og 29 elever i videregående skole. I tillegg har skolene som har deltatt dekket halvparten av kursutgiftene. Prosjektansvarlig har gjennomført evaluering av kurset med generelt gode tilbakemeldinger og noen forbedringspunkter.

Sør-Trøndelag idrettskrets

Sør-Trøndelag idrettskrets leder prosjektet Den fysiske skolesekken (DFS). Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Sør-Trøndelag fylkeskommune, Trondheimsregionens Friluftsråd, Trondheim kommune. Delmål i prosjektet: skolen skal ha god kompetanse i kroppsøving og fysisk aktivitet, samt være pådriver for økt fysisk aktivitet for barn og unge. Skolegårdene skal stimulere til allsidig fysisk aktivitet og lek. Skolen skal kjenne lokale tilbud for fysisk aktivitet for å bidra til deltakelsen på fritiden. Foresatte skal ha kjennskap til betydningen av, og mulighetene for, fysisk aktivitet i hverdagen.

Alle aktiviteter, foredrag og kurs tilbys samtlige SFO og grunnskoler i fylket. Videre er det iverksatt pilotarbeid på to videregående skoler. DFS tilbyr gratis- og lavkost kurs til ansatte i skolen. Erfaringer i prosjektet viser at deltakelsen øker da deltakeravgiften er lav, samt kursene organiseres nærliggende skolenes beliggenhet. I 2014 har prosjektet valgt å tilby kurs som det er stor etterspørsel etter fra lærere på skolene i fylket. I 2014 har 1880 skoleansatte og andre deltatt på aktiviteter og tiltak gjennomført av DFS. Det er et mangfold av kurs, foredrag og aktiviteter. Omtrent 6.010 barn har deltatt i kurs og aktiviteter i regi av prosjektet. I teorien, basert på Utdanningsdirektoratets tall der én lærer i gjennomsnitt har 16 elever, vil dette prosjektet nå ut til omtrent 30.000 elever.

Tilbakemeldingene fra skoler, SFO er at kursene er relevante, enkle å ta bruk og at deltakerne har stort utbytte av skolebesøk, foredrag og arrangement. I 2015 vil prosjektet iverksette kurs for ressurselever på ungdomsskolen, og idrettslag vil være sentrale i samhandlingen med skolene.

Nord-Trøndelag idrettskrets

med prosjektet You Me – unge ledere i skolen hatt elever i ungdomsskoler som målgruppe. Prosjektet baserer seg på et samarbeid mellom utvalgte idrettslag og ungdomsskoler. Idrettskretsen samarbeider med Namsos kommune, Høknas ungdomsskole samt nærliggende idrettslag.

På høsten 2014 ble prosjektet iverksatt. Det ble gjennomført *lederkurs for ungdom* der ti elever deltok. De skolerte ungdommene har ansvaret for to friminuttsaktiviteter per uke, samt planleggingen og gjennomføringen av idrettsdager på skolen.

Tilbakemeldingene fra lærere og skoleleder er meget positive. En utfordring i en tidlig fase av prosjektet er at ansvarlig lærer på skolen må få nedsatt leseplikt for videre oppfølging av prosjektet på skolen. Prosjektet har også gjennomført enkeltarrangement der alle elevene på skolen deltar i fysisk aktivitet. Totalt deltok 35 ansatte og 350 elever på skolen.

Prosjektet arbeider med videre forankring av prosjektet gjennom samhandling med Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Troms idrettskrets

har prosjektansvaret sammen med Troms idrettsråd for *Idrett og skole* i Tromsø kommune. Tiltaket har sin bakgrunn i idrettskretsens og idrettsrådet i Tromsø sin satsing på ressurselever i videregående skole. Utgangspunktet er Breivang videregående skole i Tromsø, der elever på barne- og ungdomsarbeiderfaget skolerens i aktivitetsledelse og gjennomføring av arrangement i faget «Aktivlek». Bardufoss videregående skole med idrettsfag er med i arbeidet, særskilt i gjennomføringen av idrettsfag for barn i midt-Troms. Det er videre fire deltakende kommuner og ett idrettslag med i prosjektet.

I 2014 er det gjennomført åtte kurs- og kompetansehevende tiltak, der to lærere, 305 elever i grunnskolen og 25 elever i videregående skole har deltatt. Enkeltarrangementet «Barnas idrettsdag» aktiviserte 150 elever. Generelt har prosjektet bidratt til skolering og kursing som har styrket kvaliteten på fysisk aktivitet på skolene og blant elevene. Bardufoss videregående skole har etablert et samarbeid med ett idrettslag i gjennomføringen «barnas idrettsdag».

Østfold idrettskrets (ØIK)

har siden 2004 arbeidet med prosjektet Young mentor, med bakgrunn i et EU-samarbeid. I 2014 er det 24 grunnskoler i seks kommuner som deltar der Østfold bandykrets, bandykretsen og Norges Rugbyforbund bidrar med aktivitet og kurs. Alle Young mentorene (ressurslevene) er blitt kurset i teambuilding, selvtillit og selvfølelse, ledelse og lederrollen fra NIFs elderkurs for ungdom. I tillegg er elevene gjennom en praktisk tilrettelagt økt med veiledning for å hvordan lede aktivitet for medelever. Det er totalt 180 elever som har fullført skoleringen i 2014. Videre er det gjennomført 24 kurs- kompetansehevende tiltak for til sammen 280 grunnskoleelever.

Én av utfordringene i arbeidet er å få bedre samhandling med idrettslagene i prosjektet. Prosjektet kan vise til god forankring og samarbeid med fylkeskommunen, men prosjektet vurderes også egenandeler fra skolene i det videre arbeidet. Målet om økt fysisk aktivitet i skolehverdagen for deltakende skoler og deres elever gjennom ledelse av ressurselevne er godt ivaretatt. Det rapporteres om jevnlig fysisk aktivitet på skolene. Videre anslås det at prosjektet når 4.800 elever på 24 skoler med ukentlig fysisk aktivitet.

Møre- og Romsdal idrettskrets

med prosjektet kompetanseheving i skole/SFO ved bruk av elementer i kurset «Aktivitetslederkurs Barneidrett» i tolv SFO og 17 grunnskoler i syv kommuner. Ett idrettslag har deltatt i prosjektet. Møre- og Romsdal idrettskrets har i en årrekke arrangert dette kurset sammen med idrettslag i fylket. Prosjektet har som mål å få økt kompetansen for fysisk aktivitet og idrett blant ansatte og elever i SFO og skole.

Prosjektet har inngått partnerskapsavtale med Møre- og Romsdal fylkeskommune, gjennom God Helse programmet.

I 2014 har prosjektet gjennomført tolv skolebesøk der økt fysisk aktivitet og kompetanse har vært sentralt. Totalt er det gjennomført 54 timer med ulike økter under skolebesøkene. Totalt har 69 ansatte i skole og SFO og 1041 elever har fullført kurs. Litteratur fra NIF og «idebanker» er godt mottatt av skolens ansatte, særskilt viktig for det videre arbeidet for ansatte på den enkelte skole.

Prosjektet har etablert egen styrings- og prosjektgruppe, samt solid samarbeid med regionale og lokale partnere, herunder fylkesmann, fylkeskommunen, folkehelsekoordinatorer med flere. Prosjektet er også forankret i Regional delplan for folkehelse 2014-2017 og i Handlingsprogram for fysisk aktivitet i Møre og Romsdal 2013-2016.

Finnmark idrettskrets

med prosjektet «Ressurselev i skolen – én time om dagen» fikk tildelt midler over Helsedirektoratet for første gang i 2014. Siden 2011 har idrettskretsen, Nordkapp kommune og skoler gjennomført prosjektet med andre eksterne midler. Målet i prosjektet er å øke aktivitetsnivået, samt dokumentere hvilke effekt tilrettelegging, tilbud og økt fokus har på aktivitetsmengden til elevene i grunnskolen. I 2014 er én SFO, to grunnskoler og én videregående skole, samt tre idrettslag med i prosjektet. Andre bidragsytere er Nordkapp idrettsråd, Honningsvåg Turn & Idrettsforening, UIL Klippen, Nordkapp og omegn Turlag og Kamøyvær bygdelag. Nordkapp idrettsråd fikk i 2011 og 2012 økonomisk støtte fra Helsedirektoratet, Finnmark fylkeskommune, Nordkapp kommunen og Finnmark idrettskrets. Lokal prosjektleder har, sammen med en styringsgruppe, stått for administrasjon og koordinering av prosjektet.

I 2014 er det gjennomført en rekke forskjellige tiltak, slik som kurs for elever og ansatte, turkonkurranser, «åpen hall» for barn og unge, aktivitetsdager med flere. Det er gjennomført elleve kurs for 181 elever og seks kurs for 38 lærere. Andre resultater som prosjektet viser til er at 80% av elevene gikk til og fra skolen. Tilbudene har vært lavterskelaktivitet og gratis, noe som har medført stor deltakelse av barn og unge. Involveringen av idrettslag har bidratt til et mangfold av aktiviteter. I tillegg er det gjennomført kurs «Tilrettelegging av fysisk aktivitet for funksjonshemmede barn og ungdommer» for lærere/ansatte, elever, aktivitetesledere og frivillige i idrettslag. Skolene viser til at prosjektet har forebygget mobbing og konflikter blant elevene. Prosjektet er godt profilert i lokalsamfunnet. For prosjektet var 2014 siste driftsår i prosjektet «En time om dagen». I 2015 vil prosjektet sikre at samarbeid mellom skole/SFO, idrettslag og foreninger lager felles planer for det videre arbeidet.

Særforbund

Det er totalt 12 særforbund som har tildelte midler fra NIF for 2013. De fleste særforbund har lang erfaring i arbeidet med skoleverket og sammen med andre sentrale aktører. Videre er hvert enkelt særforbunds prosjekter, utvikling og resultater utdypet ytterligere.

Norges Badmintonforbund (NBF)

arbeider med prosjektet i 32 kommuner i seks fylker. Det er 58 klubber og 58 barneskoler som har forpliktende samarbeidsavtaler i prosjektet. I 2014 er det gjennomført skolebesøk med badmintonintroduksjon, skolemesterskap og lærerkurs. Totalt er det gjennomført 74 kurs- og kompetansehevingstiltak for elever og lærere. Av 17 lærerkurs har 93 lærere fullført, og omtrent 1400 elever har deltatt på til sammen 58 kurs.

For forbundet er skolen en viktig arena for å nå alle skolebarn. Samtidig har det vist seg at flere av klubbene melder om medlemsøkning fra elever på samarbeidsskolene. Lærere og klubber gir tilbakemeldinger til forbundet om at tidligere inaktive elever på skolene er blitt aktive utøvere i badminton. Videre har forbundet registrert en økt turneringsaktivitet i aldersbestemte klasser.

I 2014 har prosjektet blitt ytterligere forsterket enn sammenliknet med tidligere år. En av hovedgrunnene til dette er at Sparebankstiftelsen DnB NOR har bidratt med betydelige midler. Midlene har blant annet bidratt til gratis badmintonutstyr for inne- og utebruk på den enkelte skole i prosjektet. Prosjektet viser til at skoler ikke har badmintonutstyr eller prioriterer dette. Med ekstern finansiering som bidrar til gratis utstyr på skolene, samt kvalifiserte instruktører fra klubbene som gjennomfører kurs for elever og lærere, viser det seg at skolenes motivasjon for denne aktiviteten øker. Norges Fotballforbund er i dialog med forbundet om et mulig samarbeid i 2015.

Norges Bandyforbund (NBF)

med prosjektet Innebandy i skolen har i løpet av 2014 et omfattende arbeid i 15 fylker, der ti SFO, 91 grunnskoler og ni videregående skoler deltar. Idrettskretsene i Hordaland, Rogaland, Østfold, Hedmark og Oppland samarbeider med forbundet i prosjektet. Totalt er det 60 klubber som er aktivt involvert i skolebesøkene og kursene som blir gjennomført i de respektive skolene. Flere elever på videregående skoler som har deltatt i innebandy kurs arrangerer skoleturneringer og bidrar som trenere i innebandyklubber på fritiden.

Forbundet har de siste årene prioritert prosjektet «Innebandy i skolen». Prosjektet viser til at innebandy er en av de mest populære idrettene i skolen. En av hovedgrunnene til dette kan være at idretten er en lavterskelaktivitet, enkelt for alle elever å delta. Det er få krav til tekniske, taktiske eller fysiske ferdigheter for at alle elevene skal føle mestring. For forbundet bidrar det omfattende prosjektarbeidet, herunder kurs og tilrettelegging i den enkelte SFO eller skole, til god rekruttering til klubbene. Blant annet deltar mange tidligere inaktive elever i innebandyklubber på fritiden. Forbundet ønsker videre å inngå samarbeid med flere høgskoler og universitet for at studenter kan ha praksis i klubbene. Forbundet har inngått avtaler om innebandyopplæring av studenter ved Norges idrettshøgskole, Høgskolen i Lillehammer og Universitetet i Agder, og det arbeides videre med Universitetet i Agder og Høgskolen i Elverum for å få til samarbeidsavtaler.

I 2014 gjennomførte prosjektet 458 kurs/skolebesøk ved 98 skoler. Totalt har 11.403 elever deltatt. Videre er det arrangert 16 skoleturneringer med totalt 2.824 elever. Av de fem lærerkursene som ble gjennomført deltok 136 lærere.

Norges Basketballforbund

prosjektet «Basket i skolen 2015» ble tildelt Helsedirektoratets midler for første gang i 2014. Forbundet har startet innføringen av *Easy Basket (EB)* for barneskolen. *Easy Basket* er ulike aktiviteter relatert til basketball. I tillegg er det et godt aktivitetstilbud for skolen, herunder i uteområdene, i faget kroppsøving og i frimunuttene. Prosjektet har som mål å bidra til økt fokus på basketball i for 3. og 4.trinn i skolen, samt bidra til at flere elever ønsker å fortsette i basketballklubb. I 2014 har prosjektet samarbeidet med syv barneskoler og tre klubber, fordelt i to kommuner i fylkene Hordaland og Rogaland.

Totalt har 500 elever og 20 lærere deltatt i aktivitetene i regi av prosjektet. Én av suksessfaktorene i prosjektet har vært at både elever og lærere har vært veldig motiverte for å delta, og én utfordring er at noen skoledere har nedprioritert tilbudet. Prosjektet er fortsatt i en tidlig implementeringsfase. Forbundet arbeider godt med forankringen i eget planverk samt involveringen av klubber og andre aktører for å forsterke det videre lokale arbeidet.

Norges Bordtennisforbund

med prosjektet «Aktiv med bordtennis i skolen» samarbeider med 24 SFO, 31 grunnskoler og én videregående skole. Totalt er det ti klubber som arbeider sammen med skolene. I 2009 mottok prosjektet en gave på tre millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DnB NOR som er neyttet til innkjøp og utplassering av 227 utendørsbord på skolene. Dette prosjektet ble avsluttet i 2010. I 2014 har ikke prosjektet hatt eksterne finansieringskilder, og derfor er omfanget av aktiviteten redusert innværende år.

I 2014 har prosjektet gjennomført 72 skolebesøk og 14 skoleturneringer. I disse aktivitetene har 1.361 elever deltatt. Videre er organisert 31 kurs for lærere, og prosjektet har oppnådd de målene som var satt for 2014. Prosjektet gjennomførte landets største skoleturnering der fire barneskoler med totalt 600 elever deltok. I 2011 til 2014 har prosjektet brukt mye tid og ressurser for å bidra til skolene får tilgang til aktiviteter, materiell og kompetanse gjennom kurs og oppfølging fra klubbene. Det er generelt gode avtaler og samarbeid mellom skoler og klubber, men hvordan samarbeidet tidvis fungerer lokalt varierer noe. Klubbens trenere gjennomfører kurs og oppfølgingen av den enkelte skole. Én utfordring er at mange trenere arbeider på dagtid, som bidrar til at prosjektet ikke får den ønskede oppfølging på den enkelte skole.

På oppdrag fra Sparebankstiftelsen gjennomførte Oxford reserach en studie av prosjektet. I rapporten står det blant annet at; *«videre har prosjektet skapt økt aktivitet i klubbene. Flere barn er litt interesserte i brodtennis og en rekke barn som først spilte på skolene har blitt medlemmer i bordtennisklubb. Det har igjen gjort at enkelte klubber har fått flere engasjerte foreldre med og generelt bidratt til økt aktivitet i klubbene».*

Friskis & Svettis

Friskis & Svettis Norge er en idrettsorganisasjon underlagt **Norges Fleridrettsforbund** som eier prosjektet Røris for alle barn. Røris er et kort og enkelt treningsprogram for å bidra til en mer fysisk og aktiv pause for elever, uansett funksjonsnivå, i skolehverdagen. Prosjektet bygger på den samme målsettingen som tidligere år. I 2014 har 102 skoler deltatt på Røriskurs sammen med tolv Friskis &

Svettis foreninger. Til sammen er foreninger fra ni fylker involvert i arbeidet. Røris må være selvfinansiert, både i gjennomføringen av kurs og vedrørende administrative kostnader. Derfor må skolene dekke kursavgiften selv for å delta. De lokale foreningene oppretter og skaper nettverk i kommunene, herunder samarbeid med skoleledere, lærere, folkehelsekoordinatorer, frisklivssentraler med flere. Blant annet har prosjektet inngått avtaler med folkehelsekoordinatorer i flere kommuner. Videre i 2014 har prosjektet holdt kurs og foredrag på Østlandske og Sørlandske lærerstevne, samt samarbeid med «Den fysiske skolesekken» i Sør-Trøndelag. På Hitra er kommunestyret også engasjert i og har bidratt til å implementere Røris på alle barneskoler i kommunen. I Vestfold fylke har prosjektets forening i Tønsberg inngått samarbeidsavtaler med Høgskolen i Vestfold, som bidrar til at lærerstudentene får kurs i Røris.

I 2014 har prosjektet gjennomført 19 røriskurs for 520 kursdeltakere fra 102 skoler, som kan innebære at 728 ansatte vil stimulere til økt fysisk aktivitet for elever på 159 skoler/SFO. Syv foreninger har videre fullført mini røriskurs for 208 deltakere fra 57 barnehager. I tillegg har prosjektet bidratt på Verdens aktivitetsdag med 250 deltakere. Prosjektet er avhengig av at skoleledere er positiv og inngår til samarbeid, og det har tidvis vist seg å være utfordrende. Enkelte skoleledere antar først og fremst at prosjektet er av kommersiell karakter.

Norges Friidrettsforbund

Med prosjektet Friidrett i skolen har **Norges Friidrettsforbund (NFIF)** prioritert arbeidet med elever, lærere, klubber, kretser og idrettskrets med flere tiltak, herunder med forankring i sentralstyret og prioritering av området i organisasjonen. Tiltakene organiseres både nasjonalt, regionalt og på lokalt nivå, og innbefatter samarbeid mellom skole, klubb, krets og eksterne sponsorer.

I 2014 har prosjektet arbeidet mer omfattende med klubber og skoler, med et særskilt fokus på Tinstafetten. Totalt er 1020 barneskoler og 925 ungdomsskoler, derav flere klasser på hver skole, med i Tinstafetten. Den store deltakelsen i stafetten innebærer at 56% av landets grunnskoler deltar, samt at 31% av alle elever i Norge deltar, både før, under og etter Tinstafetten. Skolene i prosjektet samarbeider og får videre oppfølging av 143 klubber. Skolene arrangerer også Friidrettens dag, som er et resultat av klubbenes arbeid lokalt. Forbundet har flere tiltak under samme prosjekt, herunder Friidrettsmerket, kurspakker og kompetanseheving av lærere, herunder to nasjonale kurs i samarbeid med «idrettsglede i skolen». Videre fortsetter forbundet å oppdatere nettsiden www.tinstafetten.no og friidrettiskolen.no. Sistnevnte portal har økt fra 20.000 til 65.000 brukere de siste årene.

Norges Skiforbund

På ski der du bor er **Norges Skiforbund** med prosjektet ble tildelt kr. 150.000,- i 2013, men grunnet sen tildeling og snømangel i prosjektperioden, ble ikke aktiviteten påbegynt. Forbundet fikk godkjenning av Helsedirektoratet om å omdisponere ubrukte midler fra 2013 til 2014.

I 2014 ble Bydel Søndre Nordstrand prioritert til å delta i prosjektet. Prosjektet ble igangsatt av Norges Skiforbund i grenen hopp. For å utnytte ressursene best mulig i skihoppmiljøet fikk Kollenhopp ansvaret for planleggingen og gjennomføringen av aktivitetene på ti barneskoler og på to ungdomsskoler. Totalt er det gjennomført til sammen tolv kurs og arrangement, der 120 elever i SFO og 100 lærere har deltatt. I

tillegg har 6.000 elever i grunnskolen vært aktive på skoleskidagene. Alle elever og lærere som har gjennomført kursene har hatt utført aktivitetene med lånte ski fra prosjektet. Det var flere elever som deltok som stod på ski for første gang. Tilbakemeldingene fra skoleldere, lærere og elever er positive til aktiviteten.

Prosjektet ble avsluttet i 2014 da forbundet mener det er for ressurskrevende å gjennomføre.

Norges Volleyballforbund

Hensikten med prosjektet *Volleyball i skolen* er å skape en god modell for samarbeid mellom klubb og skole. **Norges Volleyballforbund (NVF)** eier prosjektet, og samarbeider med 19 klubber, 28 grunnskoler og to videregående skoler. Volleyballregionene og klubbene har i større grad enn tidligere år vært aktive pådrivere i prosjektet, for at den fysiske aktiviteten skal økes for elever på skolene, samt at det er et godt tilbud i klubbene etter skoletid. Videre har en av skolene i prosjektet et samarbeid med fylkeskommunen i Rogaland og Suldal kommune.

Prosjektet er forankret i skoler og klubber fordelt i syv fylker. Det er 64 tiltak og aktiviteter som er gjennomført i 2014, blant annet er e-bok om minivolleyball som hjelpemiddel lansert. Det er iverksatt tre kurs for 45 lærere og 1.375 elever. Prosjektet har fullført 61 større enkeltarrangement der 45 lærere og 960 elever har deltatt. Det er stor interesse fra skoler og SFO om å få til et mulig samarbeid. Én av utfordringene i prosjektet er å etablere varig kontakt og samarbeid mellom skole og klubb. Prosjektansvarlig arbeider blant annet med å skolere flere trenere og avklare kontaktpersoner på skolene for å forsterke samarbeidet og aktiviteten.

Norges Golfforbund

Prosjektet *Golf i skolen* som ledes av **Norges Golfforbund (NGF)** har samarbeid med fire SFO, tolv grunnskoler og to videregående skoler i fire fylker. Prosjektet ønsker å bidra til at flere skoler/SFO får prøve aktiviteten og flere samarbeid mellom skole/SFO og klubb etableres. Det er klubbene som inngår samarbeidsavtaler med skolene. Klubbene organiserer kurs og aktivitet for elever og lærere på den enkelte skole.

I 2014 har prosjektet iverksatt 13 kurs for til sammen for 42 lærere og SFO-ansatte, 395 grunnskoleelever og 92 elever i videregående skole. I tillegg har 160 elever deltatt i fire enkeltarrangement. Omtrent 650 elever har i løpet av 2014 deltatt i golfaktiviteter, og til sammen har 23 nye elever blitt medlem i golfklubber i etterkant av kurs.

Golf er en aktivitet som fortsatt er ukjent for mange elever, og som kan være et alternativ for elever som ikke har engasjert seg i andre fritidsaktiviteter. Alle skolene som har deltatt i prosjektet har fått låne utstyr fra klubbene. Prosjektet mener dette er konkrete bidrag for å få alle elever på skolene til å delta.

Norges Danseforbund (NDF)

Norges Danseforbund (NDF) med prosjektet *Dans i SFO/AKS* har prioritert samarbeid med SFO/AKS (Aktivitetsskolen i Oslo) der danseklubber finnes i nærrområde for å forsterke muligheten for elevene å delta på dans også etter skoletid. Total er 15 SFO, 15 barneskoler og seks klubber fordelt i fire kommuner over fire

fylker. Den gjennomførte aktiviteten har bidratt til at 600 elever har deltatt i danseaktiviteter, og av disse elevene har omtrent 20% begynt i danseklubb.

Oslo-modellen er et samarbeidsprosjekt for dans i Aktivitetsskolene (AKS/SFO) mellom Danseforbundet og Utdanningsetaten i Oslo. Prosjektet har om formål å kvalitetssikre og effektivisere et dansetilbud i aktivitetsskolen for alle interessenter. Utdanningsetaten forplikter seg til å sende ut informasjon til skolene om tilbudet om aktivitet. Skolene forplikter seg videre til å markedsføre til foreldre/foresatte og elever. Prosjektet i alle fylkene bidrar til å gi elever i AKS/SFO en mulighet til å prøve dans. Det sentrale i prosjektet er at aktiviteten som skapes foregår på barnas premisser. I aktiviteten synes prosjektet at det ivaretar utjevningen av sosiale helseforskjeller. I forhold til økt fysisk aktivitet er dette ivaretatt ved at aktiviteten er åpen for alle. Erfaringene gjennom prosjektet viser at mange lærere mangler dansekompetanse, og den grunnen blir ikke danseaktiviteter prioritert like mye som andre aktiviteter.

Prosjektet vil fortsette samarbeidet med Utdanningsetaten, og «Oslo-modellen vil forankres i flere av de andre fylkene i 2015.

Norges Håndballforbund

med prosjektet, *Lek med ball/håndball i skole/SFO*, har i 2014 samarbeidet med Håndballregion Vest og Sør, samt 93 håndballklubber har deltatt. Totalt har to SFO, 190 grunnskoler og ni videregående skoler deltatt gjennom skolebesøk, turneringer og aktiviteter med flere. Det er blant annet iverksatt åtte turneringer i regionene som har involvert omtrent 600 skolelag og 6.000 elever. Det er også gjennomført 50 lærerkurs der 150 lærere har deltatt. Noen av skolene har brukt aktivitetene som skoloring og kompetanseheving relatert til den generelle læreplanen. Eksempelvis har 7.klasseelever vært lagledere og trenere for yngre elever.

Et overordnet mål for prosjektet er at alle håndballklubber skal utvikle et godt samarbeid med skoler i sitt nærmiljø, som bidrar til at alle barn får muligheten til å lære å leke med ball. Det er generelt gode tilbakemeldinger fra elever og lærere i prosjektet. Samarbeidet mellom klubb og skole/SFO fungerer godt, og flere elever ønsker å starte med håndballaktivitet i klubb. Utviklingen i prosjektet viser også at flere elever med innvandrerbakgrunn deltar i økende grad sammenliknet med tidligere år.

Norges Svømmeforbund (NSF)

har med prosjektet, *svømmeklubb-skole*, et samarbeid mellom 17 barneskoler og elleve svømmeklubber i 13 kommuner fordelt i åtte fylker. Prosjektet har gjennomført tolv undervisningspakker for 158 elever. Prosjektet viser også til en stor andel innvandrere som deltar i undervisningen. Generelt sett har alle elever som deltar i undervisningen veldig god utvikling. I tillegg arbeider prosjektet med å opprettholde varig kontakt mellom skole og klubb. For å sikre samarbeid over tid må også kommunene blant bidra med gratis og åpne svømmehaller.

Prosjektet er forankret i forbundets virksomhetsplan. Undervisningen som tilbys skolene er gratis, men det blir en kryssfinansiering ved at skolene bidrar med svømmehall, transport av elever og deltakende lærere. Klubbene stiller med 2-3 instruktører per skoleklasse. Et vesentlig poeng i undervisningen er at ansvarlige

lærere for svømmeundervisningen på skolen deltar. Prosjektet oppfordrer lærere til å delta, slik at svømmekompetansen i den videre undervisningen på skolen opprettholdes på et godt og forsvarlig nivå.

Kort beskrevet er svømmeferdighetene til barn i 4.klasse ikke i tråd med det som forventes skolens læreplan, der kompetansemålet er at alle elever skal være svømmedyktige. Det er omtrent 50% av elevene som når dette kompetansemålet i løpet av 4.trinn.

Utfordringer i folkehelse- og skolearbeidet

Det er god utvikling i tiltakene som har fått tildelt folkehelsemidler, men det finnes fortsatt utfordringer i tilknytning til folkehelse- og skolearbeidet. De viktigste utfordringene for NIF er å få til en langsiktig og forutsigbar finansiering lokalt og regionalt. Prosjektene krever kontinuerlig tilførsel av midler for å kunne opprettholdes og videreutvikles. De fleste skole- og folkehelseprosjekter rapporterer om særlige økonomiske utfordringer i 2015 grunnet tilskuddordningen gjennom Helsedirektoratet er avsluttet. Mange idrettskretser hevder også at fylkeskommuner tildeler midler basert på tildelingen fra NIF gjennom tilskuddsordningen fra Helsedirektoratet.

Langsiktig finansiering vil føre til en trygghet for både deltakere og ansatte, samt gi mulighet for å planlegge i et langsiktig perspektiv. De fleste tilskuddsmottakerne har, eller arbeider med å få til en forankring i kommunale og/eller fylkeskommunale planer, skolens lokale læreplaner og i eget organisasjonsledd. Likevel er det en utfordring med årlige søknader og usikkerhet rundt tildeling og tidspunktet for tildeling fra offentlige tilskuddsordninger. Det ser ut til at samhandlingsreformen har ført til økt fokus på folkehelsearbeid lokalt, men ikke resultert i økte tilskudd.

Behovet for koordinering av tiltak, stimulering til idrettslag og kompetansehevingstiltak vil ikke slutte selv om prosjektene oppnår å få mange deltakere i varig aktivitet og/eller fast medlemskap. Det vil alltid være nye ansatte i skole og SFO, nye skolekull, nye mennesker utenfor arbeidslivet og andre inaktive mennesker som har behov for tilpassede tilbud.

Det er også utfordrende å få enda flere idrettslag til å opprette mosjonstilbud, siden idrettslag er basert på frivillig arbeid og må ønske det selv. Dessuten kan det være mangel på hallkapasitet, og dermed kan ikke voksne prioriteres innenfor kjernetid.

Aktiv på Dagtid er avhengige av å finne idrettslag som har kapasitet til å «levere» aktivitet på dagtid, og det passer ikke for alle idrettslag. Men som denne rapporten viser er det også stor vilje og engasjement blant mange i alle idrettens organisasjonsledd til å yte den ekstra innsatsen som kreves, dersom finansiering er på plass. Det gjelder å finne de idrettslagene som har lyst og kapasitet.

Det er utfordrende å få de minst fysisk aktive til å bli mer aktive, særlig mennesker med store fysiske og psykiske utfordringer, eller de som aldri har vært i fysisk aktivitet. Det er utfordrende å nå ut med informasjon til dem, og å få «overbevist» dem til å komme og prøve aktiviteten.

I skoleprosjektene vises det gode tendenser til at kroppsøvingslærere og elever i større grad deltar på kurs og i aktivitet. Prosjektene har dessverre ingen grundigere

dokumentasjon enn at klasser nås i kurs og i aktivitet. En utfordring er oppfølgingen av skoler i etterkant for å sikre at lærere og elever fortsetter sin aktivitet med tilegnet kompetanse. For noen skoler kan mangel på utstyr virke begrensende og stoppe videre aktivitet, særskilt er dette negativt for inaktive elever som har blitt motivert. Det vises blant annet til i prosjektrapportene at flere inaktive blir mer fysisk aktive og finner nye fritidsaktiviteter i etterkant.

For prosjektledere er det et tidkrevende og omfattende arbeid som allerede gjennomføres i kurs- og aktivitetssammenheng på skoler og med idrettslag. For å sikre grundigere kvalitative- og kvantitative studier er prosjektene avhengige av tilstrekkelige og forutsigbare midler.

Det er utfordrende for de lokale operatørene å tilfredsstillere alle kravene til rapportering fra Helsedirektoratet. Det har vært god utvikling i rapporteringsarbeidet i 2014, og det ser ut til tilskuddsmottakerne har lagt stor innsats i og ser viktigheten av å dokumentere resultater. Fremdeles gjenstår det noe arbeid for å få til gode undersøkelser blant alle prosjektene, slik at de får dokumentert de gode resultatene av tiltakene sine. På den annen side ønsker ikke NIF å kreve for mye administrativt arbeid av tilskuddsmottakerne og deres underordnede ledd, slik at de i ytterste konsekvens ikke ønsker å ta på seg ekstra oppgaver for å fremme folkehelsen. Tiden de bruker bør først og fremst gå til å skape aktivitet.

Oppsummering

Gjennom midlene tildelt fra Helsedirektoratet over statsbudsjettets kapittel 719 post 73 fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv har idrettsorganisasjonen kunnet forsterke og videreutvikle sitt arbeid på folkehelse- og skoleområdet. Arbeidet som utføres fører til aktivisering av inaktive grupper og skolebarn, som igjen bidrar til å nå de felles mål som landets helsemyndigheter og norsk idrett har. Det er iverksatt samarbeid med det offentlige, institusjoner og andre organisasjoner, som har resultert i gode samarbeidsmodeller og økt grad av forankring i partenes planer.

Det er videreutviklet og opprettet nye lavterskeltilbud, organisert arrangementer og kampanjer, samt blitt utført omfattende kurs- og kompetansehevingstiltak for elever, lærere og ansatte i skole og SFO. Dette er bidrag som kan øke motivasjonen, kompetansen og den fysiske aktiviteten lokalt, herunder tiltak som bidrar til å oppfylle idrettsorganisasjonen målsettinger og behov på skoler, der alle barn og unge er.

Tiltakene viser at idretten er en arena der mange opplever mestring og finner sosial trygghet og tilhørighet i tilværelsen. Flere har blitt regelmessige aktive i idrettslagets ordinære aktiviteter.

NIF er godt fornøyd med resultatene som er oppnådd, og skulle gjerne fortsatt dette arbeidet i en større skala. Søknadene som har kommet til NIF fra tidligere år og for 2014 viser at det er stor interesse og en stor kapasitet i idrettsorganisasjonen for å bidra med vår kompetanse til å få flere mennesker i fysisk aktivitet og inkludert i idrettsbevegelsen.

Videre arbeid

NIF har siden 2009 mottatt midler på til sammen ca. kr. 60 millioner fra kap 719.73 på statsbudsjettet. Tiltakene har selv i tillegg klart å utløse betydelige summer lokalt og regionalt, og det er igangsatt en rekke gode tiltak i organisasjonen til å inkludere flere. Disse tiltakene er i randsonen av det en frivillig organisasjon både skal og kan drive med, og midler utover spillemidlene er nødvendig for at tiltakene opprettholdes.

Ved at denne posten ble kuttet på statsbudsjettet for 2015, så sier det seg selv at viktige tiltak for mange mennesker nå blir borte og svært vanskelig å finansiere slike tiltak. Resultatet vil bli at mange som nå har fått et aktivitetstilbud står i fare for å miste det. Det å vise til at midler må utøses lokalt til slike prosjekter, gjør det svært byråkratisk og én mister mange engasjerte ildsjeler som ønsker å bidra til et mer fysisk aktivt samfunn. At midlene blir borte er adskillig verre for målgruppen og brukerne enn det er for idrettsorganisasjonen.

Med vennlig hilsen

Anja Veum
Utviklingssjef

Sverre Aarsand
Rådgiver Skole

Vedlegg:

1. Tildelingsbrev til idrettsorganisasjonen av 14.04.2014. Inkludert oversikt over tildelte prosjekter til idrett i skole/ SFO og idrett og folkehelse 2014.
2. Utlysingsbrev fra NIF til organisasjonen for 2014 datert 15.11.2013
- 3.- 4. Tildelte prosjekter til idrett i skole/ SFO og idrett og folkehelse 2014.
5. Kvantifisering av deltakere i det enkelte folkehelseprosjekt.
6. Fagrapportmal for skoleprosjekter for 2014.
7. Fagrapportmal for folkehelseprosjekter for 2014.

Vedlegg 1 Tildelingsbrev IK/SF

Særforbundene og idrettskretsene

Vår referanse: 491006v5

Dato: 14.april 2014

Tildeling av midler til idrettens folkehelsearbeid og idrett i skole for 2014

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) viser til utlysingsbrev "Utlysning av midler til tiltak innen folkehelse og skole/SFO for 2014" datert 15.11.2013, angående midlene avsatt til fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv over statsbudsjettet kapittel 719 post 73 for 2014. NIF viser også til tildelingsbrev fra Helsedirektoratet datert 19.03.14.

Utvikling

NIF har siden 2009 proiritert og gitt støtte økonomisk og faglig til folkehelse- og skoleprosjekter i regi av idrettsorganisasjonen med disse midlene. Prosjektene har i hovedsak vært et samarbeid mellom den frivillige idretten, det offentlige og andre relevante aktører. Tilskuddsmottakerne har mobilisert sine nettverk og fått et betydelig antall skoleelever og inaktive ungdom og voksne i fysisk aktivitet gjennom idrettslag og skole/SFO.

Mål

Målsettingen for NIFs folkehelse- og skolearbeid er i tråd med nasjonal politikk på området; å fremme fysisk aktivitet blant fysisk inaktive, utjevne sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og bidra til kontinuitet og langsiktighet.

Delmålene for dette er:

- å opprette og videreutvikle regelmessig mosjonsaktivitet idrettslag
- å gjennomføre aktivitetskampanjer
- å organisere mosjonsarrangement
- å levere aktivitet inn i samarbeidsprosjekter
- å tilby kompetansehevingstiltak for elever, lærere og ansatte i skole/SFO
- å aktivisere flere barn og unge i skole/SFO
- å skape positive mestringsopplevelser for flere mennesker

Med dette har idretten et mål om at deltakerne av våre tilbud øker sitt aktivitetsnivå, slik at de oppnår helsemyndighetenes anbefalinger om regelmessig fysisk aktivitet, og at idretten bidrar til at flere blir fysisk aktive i et livsløpsperspektiv.

En forutsetning for å nå målene er å samarbeide lokalt og regionalt med offentlige myndigheter, andre frivillige organisasjoner, institusjoner og næringsliv, noe som er et gjensidig ønske fra landets myndigheter.

Idrettens folkehelse- og skolearbeid er forankret i blant annet St. Meld. nr. 47 Samhandlingsreformen, Prop. L 90 Lov om folkehelsearbeid og Meld. St. 34 Folkehelsemeldingen, som pålegger kommunene og arbeide forebyggende og helsefremmende, og som oppfordrer kommunene til å samarbeide med frivillige organisasjoner for å nå målene, samt Meld. St. 26 Den norske idrettsmodellen, som anerkjenner idrettsbevegelsen som en viktig bidragsyter i det helsefremmende arbeidet.

Målgrupper

Idrettens folkehelsearbeid fokuserer i særlig grad på mennesker som ikke finner seg til rette i ordinære idrettstilbud, eller som ikke er tilstrekkelig fysisk aktive ut fra helsemyndighetenes anbefalinger om fysisk aktivitet. For idrettens arbeid i skole/SFO er målgruppen alle skolebarn, samt kompetansehevingstiltak for lærere og SFO-ansatte, for å kunne forsterke fokus og kvalitet på fysisk aktivitet og kroppsovingsfaget.

Idrettens folkehelsebidrag

Midlene som NIF anvender til dette arbeidet må selvsagt settes inn i en større sammenheng, hvor idrettsbevegelsen på alle plan – lokalt, regionalt og nasjonalt – bevisstgjøres for det bidrag vår organisasjon gir av helsefremmende arbeid både blant barn, ungdom og voksne. Arbeidet relatert til idrett i skole/folkehelse kan sees i et kost-nytteperspektiv for samfunnet, men kan også gi ekstra dimensjoner til idrettens egenverdi. Gjennom et samvirke mellom idretten og det offentlige vil idrettsbevegelsen i enda større grad kunne bidra til å dele positive mestringsopplevelser og skape større idrettsglede for alle aldersgrupper.

NIF har gjennom spillemidlene tilrettelagt for en styrking av aktivitet for idrett for funksjonshemmede gjennom rekrutterings- og kompetansetiltak i og gjennom særforbundene i 2013 med ca. 8,3 millioner kroner (post 3) og ca. 11,3 millioner (post 2) (den endelige tildeling for 2014 er ennå ikke foretatt). I tillegg kommer Olympiatoppens egne prioriterte midler rettet mot toppidrett for funksjonshemmede. For ordningen Inkludering i idrettslag har NIF foretatt en fordeling av kr.10,5 millioner i 2014 til idrettsrådene i de store byene i Norge. Dette er en tilskuddsordning som ble etablert av Kulturdepartementet i 1994. Ordningens målgruppe er barn, unge og voksne med minoritetsbakgrunn, med særskilt fokus på jenter. NIF har også blitt tildelt kr. 7.910.000,- fra ExtraStiftelsen for 2014 fordelt på 33 prosjekter med helselaterte formål fordelt på alle idrettens organisasjonsledd.

Tildeling for 2014

NIF har for 2014 mottatt 69 søknader (43 søknader på folkehelse og 26 søknader på skole) fra til sammen 56 særforbund og idrettskretser (15 særforbund og 15 idrettskretser på folkehelse og 13 særforbund og 13 idrettskretser på skole) på til sammen kr. 29.611.500,- (kr. 20.831.500,- på folkehelse og kr. 8.930.000,- på skole). De innkomne søknadene ble sendt til Helsedirektoratet i sin helhet den 12.12.2013, i tillegg til en samlet søknad fra NIF. Inkludert NIFs administrative kostnader søkte NIF på totalt kr. 30.086.500,- på tilskudd til fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv.

NIF skisserte i utlysingsbrev "Utlysning av midler til tiltak innen folkehelse og skole/SFO for 2014" datert 15.11.2013, at særforbund og idrettskretser kunne søke innenfor tre konsepter på folkehelseområdet og tre på skoleområdet:

- Mosjonsaktivitet i idrettslag/klubb
- Kurs eller kampanjer
- Aktiv på Dagtid
- Kompetansehevende tiltak for ansatte i skolen og SFO
- Ressurselever i skolen
- Svømmekurs for elever

Disse konseptene er i tråd med NIFs utkast til strategi på folkehelse og skole. Denne strategien har vært ute til høring i organisasjonen, og skal revideres, for så å tas opp i Idrettsstyret før sommeren 2014. Det var videre beskrevet kriterier under hvert konsept, samt felles kriterier.

NIF har fått tildelt inntil kr. 8.300.000,- fra Helsedirektoratet til fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv over statsbudsjettet kap. 719.13 for 2014, jf. tildelingsbrev fra Helsedirektoratet til NIF datert 19.03.2014, se vedlegg. I tillegg kan ubrukte midler fra 2013 overføres til 2014.

NIF har tildelt midler til 14 særforbund og 16 idrettskretser til deres folkehelse- og skoleprosjekter, basert tildels på oppfordringer skissert i tildelingsbrevet fra Helsedirektoratet til NIF, datert 19.03.2014, samt NIFs kriterier skissert i utlysingsbrevet fra NIF til organisasjonen, datert 15.11.2013. Vedlagt følger NIFs tildeling til særforbund og idrettskretser for 2014, totalt kr. 8.470.000,- (inkl. ubrukte midler fra 2013).

Søkere som har fått innvilget søknaden har i stor grad fått noe reduserte beløp enn det de hadde søkt om. Hovedårsaken til dette er at det tildelte beløpet fra Helsedirektoratet i 2014 er betydelig mindre enn det NIF samlet søkte om. NIF har prioritert å tildele flere prosjekter en liten sum enn få prosjekter en stor sum. Dette henger også sammen med at NIF ser på Helsedirektoratet sine midler som «såmidler», som igjen kan være med å utløse midler fra andre kilder.

Helsedirektoratet oppfordrer for øvrig idrettsorganisasjonen til å arbeide for og sikre langsiktig finansieringsløsninger utover denne ordningen. Det oppfordres til å koble arbeidet opp mot kommunale satsninger og planer, jf. folkehelseloven.

Hver tilskuddsmottaker som er tildelt midler vil i nær fremtid få oversendt særegne tildelingsbrev med mer detaljert informasjon vedr. den operative gjennomføringen, samt rapporteringskrav- og frister.

NIF har dessverre ikke gjennom Helsedirektoratets tildeling hatt muligheter for å imøtekomme alle de innkomne søknadene. I tillegg er flere søknader NIF har mottatt utenfor NIFs og/eller Helsedirektoratets kriterier.

Avslutningsvis vil NIF videreformidle oppfordringen fra Helsedirektoratet om å spre informasjonen om den pågående nasjonale kampanjen for fysisk aktivitet, se www.norghelse.no, samt bekjentgjøre de nye anbefalingene for fysisk aktivitet til målgruppen.

Vennlig hilsen

Arnfinn Vik
Fung. Utviklingssjef

Line Hurrød
Rådgiver Folkehelse

Sverre Aarsand
Rådgiver Skole/SFO

Vedlegg 2 Utlysingsbrev fra NIF til organisasjonen

Særforbundene
Idrettskretsene

Vår referanse: 592706-v3

Dato: 15.11.2013

Utlysning av midler til tiltak innen folkehelse og skole/SFO for 2014

Det over Statsbudsjettets kap. 719 post 73, Helse- og omsorgsdepartementet, bevilget 35,38 millioner kroner for 2014, til frivillige organisasjoner som arbeider med fysisk aktivitet. Med forbehold om Stortingets vedtak lyser Helsedirektoratet ut en andel av disse midlene. Resterende går til fylkeskommunene. I 2013 ble det fordelt 19 millioner kroner til nasjonale organisasjoner.

NIF lyser med dette ut midler til prosjekter/tiltak innen fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv i regi av særforbund og idrettskretser.

NIF understreker at midlene er å regne som såmidler for tiltaket, og er ikke tiltenkt for varig drift av lokale aktivitetstiltak.

NIF vil, basert på de innkomne søknadene, søke samlet og koordinert til Helsedirektoratet fra idrettsorganisasjonen. Alle søknader blir i sin helhet sendt til Helsedirektoratet.

Nasjonale tiltak

Særforbund må ha tiltak som enten er, eller har som mål om å bli et nasjonalt tiltak. Idrettskrets må søke om et tiltak som er en del av et nasjonalt tiltak. Se kriterier under, og ta eventuelt kontakt med undertegnede for å få opplyst hvilke idrettskretser som har nasjonale tiltak. Idrettskretser med regionalt tiltak søker gjennom fylkeskommunen når regionale midler lyses ut via fylkeskommunen.

Idrettslag, idrettsråd og særkrets kan ikke søke direkte til NIF, men kan søke til sin respektive fylkeskommune. Eventuelt kan disse organisasjonsleddene undersøke om sitt ønskete tiltak faller inn under sin respektive idrettskrets eller sitt særforbunds tiltak.

NIF oppfordrer til et økt samarbeid mellom idrettskretser og særforbund.

Søknadsfrist: tirsdag 3. desember 2013 til NIF.

Søknadsfrist for NIF til Helsedirektoratet er torsdag 12. desember 2013.

Helsemyndighetenes mål med ordningen

Målet for ordningen er å fremme fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv som et ledd i forebyggende helsearbeid. Utjevning av sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og helse skal være sentralt. Ordningen skal støtte nasjonal politikk på området.

Den primære målgruppen for tilskuddet er personer som har et lavt fysisk aktivitetsnivå eller som kan karakteriseres som fysisk inaktive. Tilskuddet skal gå til tiltak som retter seg mot å øke hverdagsaktiviteten i befolkningen med fokus på inaktive grupper eller personer som har et lavt fysisk aktivitetsnivå.

Se også utlysning på helsedirektoratet sine nettsider

<http://helsedirektoratet.no/tilskudd/Sider/fysisk-aktivitet-i-et-folkehelseperspektiv-2014.aspx>

Særforbund og idrettskretser kan søke innenfor de to områdene folkehelse og skole.

Idrett og folkehelse

NIF ønsker å støtte tiltak i regi av idrettskretser og særforbund som får lokale idrettslag til å bli mer mosjonsrettet. Målet er å få flere mennesker i varig fysisk aktivitet gjennom lavterskeltilbud i regi av idrettsorganisasjonen.

Idrett i skole/SFO

For idrett i skole/SFO er målet økt fysisk aktivitet for alle skolebarn. Videre er kursing av ressurselever i grunnskolen en prioritet. Arbeidet forutsetter et godt initiert samarbeid mellom idrettsbevegelsen, skole/SFO og eventuelt andre relevante aktører.

Søknad

Det må søkes i vedlagte søknadsmal og bør ikke overskride 5-6 sider. Søknaden må hensynta at den vil bli oversendt til Helsedirektoratet. Dokumentasjon utover gjeldende søknad skal ikke legges ved. NIF vil ved behov eventuelt etterspørre dette.

Søknadskriterier for både skole og folkehelse

- Det kan søkes på tiltak som enten er eksisterende eller nyopprettet i idrettskretsen eller særforbundet.
- Tiltaket må være i tråd med lokale planer, jf. folkehelseloven.
- Tiltaket skal innebære og oppleves som en merverdi for idrettsbevegelsen på alle nivå.
- Søknadsbeløpet skal i hovedsak rette seg mot aktivitet, og i mindre grad utstyr. Det kan søkes om noe til administrasjon til særforbund og idrettskrets.
- Tiltaket bør være medfinansiert fra andre aktører.

Folkehelse

Idrettskretser og særforbund kan søke om:

1. Mosjonsaktivitet i idrettslag/klubb for nye og eksisterende medlemmer

- Aktiviteten må skje i idrettslag/klubb, og organiseres innenfor idrettslagets/klubbens ordinære virksomhet.
- Målet må være at deltakerne skal komme i varig fysisk aktivitet.
- Idrettskretsen eller særforbund bør ha føringer for eventuelle midler som kanaliseres til idrettslag/klubb.
- Idrettslaget/klubben bør opprette tilbud som blir uavhengig av ekstern støtte.
- Aktivitetene i idrettslag/klubb bør bli selvgående etter at midlene fra søker opphører.
- Tiltaket bør innebære samarbeid mellom offentlige myndigheter, organisasjoner, institusjoner ol på lokalt, regionalt og/eller sentralt nivå for å nå ut til målgruppen.

2. Kurs eller kampanjer

- Målet for tiltaket må være å få deltakerne i varig fysisk aktivitet, enten i eller utenfor idretten.
- Tiltaket bør innebære samarbeid mellom offentlige myndigheter, organisasjoner, institusjoner ol på lokalt, regionalt og/eller sentralt nivå for å nå ut til målgruppen.

Idrettskretser kan søke om:

3. Aktiv på Dagtid

- Målgruppen er mennesker som befinner seg helt eller delvis utenfor arbeidslivet.
- Ansvar for tiltaket må ligge i kommunen. Idrettskretsen kan eventuelt være ansvarlig dersom tiltaket er finansiert av kommune n/fylkeskommunen.
- Midlene skal gå til involverte idrettslag som bidrar med aktivitet og/eller kompetanseheving for dem.

Skole

Idrettskretser og særforbund kan søke om:

4. Kompetansehevende tiltak for ansatte/lærere i SFO, grunnskole og videregående opplæring

- Tiltaket skal vise til samarbeid mellom idrettslag og SFO/skole.
- Allsidige idrettstilbud prioriteres.
- Kurs- og kompetansehevende tiltak for ansatte/lærere i SFO/skole.
- Skole/kommune skal være med å finansiere ordningen.

Idrettskretser kan søke om:

5. Ressurselever i grunnskolen

- Tiltaket skal ha sterk forankring i involverte ungdomsskoler og idrettslag.
- Ressurselevenenes kompetanse kan benyttes i SFO, skole og idrettslag.
- Tiltaket bør være i samarbeid med folkehelsekoordinator.
- Aktivitetslederkurs i barneidrett blir gjennomført i kursøyemed.
- Skoler skal være med å finansiere ordningen.

Særforbund kan søke om:

6. Svømmekurs for elever i grunnskolen

- Tiltaket skal ha sterk forankring i involverte grunnskoler og svømmeklubber.
- Tiltaket kan gi kompetansehevende svømmekurs for lærere.
- Skoler skal være med å finansiere ordningen.

Søker må oppgi hvilken av de seks kategoriene det søkes innenfor.

Særforbund som søker innenfor kompetansehevende tiltak for ansatte/lærere i SFO, grunnskole og videregående opplæring bør ha som mål å samarbeide med andre særforbund, særkretser, idrettskretser om tiltaket skal bli nasjonalt, slik at flest mulig klubber spredt over hele landet skal inngå i tiltaket. Norges Svømmeforbund som eventuelt søker om svømmekurs for elever i grunnskolen må vise til at tiltaket kan bli en nasjonal modell. Idrettskretser som søker innenfor tiltaket ressurselever i grunnskolen må samarbeide med andre idrettskretser slik at dette blir en del av en nasjonal modell.

NIF oppfordrer organisasjonsleddene i økende grad å samarbeide på tvers om felles tiltak. Herunder å utnytte kompetanse og nettverk.

Rapportering

Det må rapporteres til NIF i gitt mal (sendes ved evt. tildeling) med blant annet dokumentert utvikling av tiltaket. Føringer fra Helsedirektoratet medfører at følgende skal innrapporteres, med forbehold om endringer i et evt. tildelingsbrev fra Helsedirektoratet til NIF for 2014:

- Vurdere i hvilken grad tiltaket (ene) vil føre til økt fysisk aktivitet blant fysisk inaktive grupper, herunder tiltak som fører til at flere får gode opplevelser av fysisk aktivitet og øker det fysiske aktivitetsnivået på lengre sikt og dermed blir aktive i henhold til anbefalingene for fysisk aktivitet

- Måloppnåelse i henhold til skissert prosjektplan
- Vurdere i hvilken grad tiltaket (ene) reduserer fysisk inaktivitet
- Vurdere i hvilken grad tiltaket (ene) kan utjevne sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og helse gjennom skisserte metoder og tilnærminger
- Vurdere i hvilken grad tiltaket (ene) har overføringsverdi til andre og bidrar til modellutvikling, samarbeid, erfarings- og kunnskapsspredning mellom organisasjoner
- Vurdere i hvilken grad nye tiltak eller omstilling av eksisterende tiltak, med utgangspunkt i denne tilskuddsordningen, kan samspille med andre satsningsområder, og hvordan det kan gi en merverdi i forhold til om tiltaket sees isolert
- Plan for oppfølging er skissert
- Antall deltagere på de ulike aktivitetene
- Antall nye grupper i idrettslag/klubb som er opprettet
- Relevante bakgrunnsfaktorer for deltakerne
- Eget regnskap for tiltaket som viser bruk av folkehelsemidlene, samt totalt for tiltaket.

Fag- og regnskapsrapport i gitt mal må være NIF i hende hhv. innen 13.01.2015 og 13.02.2015.

Søknad og eventuelle spørsmål rettes til:

Søknad vedr. **idrett i skole/SFO** sendes til Sverre Aarsand, sverre.aarsand@idrettsforbundet.no, mobil: 41 9000 51

Søknad vedr. **idrett og folkehelse** sendes Line Hurrød, line.hurrod@idrettsforbundet.no, mobil: 416 70 015

Vennlig hilsen

Anja Veum
Utviklingssjef

Line Hurrød
Rådgiver folkehelse

Sverre Aarsand
Rådgiver skole

Vedlegg 3 Tildelte prosjekter til idrett i skole 2014

Organisasjon	Prosjektnavn	Tildeling 2014
Idrettskrets		
Akershus idrettskrets	MERidrett YouMe	kr. 125.000
Aust-Agder idrettskrets	Aktiv 365	kr. 90.000
Buskerud idrettskrets	Aktiv 365	kr. 200.000
Hordaland idrettskrets	Idrett og skole – hånd i hånd	kr. 50.000
Møre- og Romsdal idrettskrets	Kompetanseheving i skole og SFO	kr. 80.000
Nord-Trøndelag Idrettskrets	Fysisk aktivitet av de unge for de yngste!	kr. 75.000
Sør-Trøndelag idrettskrets	Den fysiske skolesekken	kr. 175.000*
Telemark idrettskrets	Aktiv 365	kr. 200.000
Troms idrettskrets	Idrett og skole	kr. 75.000
Vestfold idrettskrets	Aktiv 365	kr. 115.000
Østfold idrettskrets	Young Mentor – ungt lederskap	kr. 200.000
Finnmark idrettskrets	En time om dagen	Kr. 50.000
Særforbund		
Norges Badmintonforbund	Badminton i skolen	kr. 100.000
Norges Bandyforbund	Innebandy i skolen	kr. 100.000
Norges Basketballforbund	Basket i skolen 2015	Kr. 50.000
Norges Bordtennisforbund	Bordtennis i skolen	kr. 100.000
Norges Danseforbund	SFO-prosjekt	kr. 175.000
Norges Fleridrettsforbund	Røris til alle barn	kr. 140.000
Norges Friidrettsforbund	Friidrett i skolen	kr. 120.000
Norges Golfforbund	Golf i skolen	kr. 75.000*
Norges Håndballforbund	Lek med ball-håndball for alle i skole/SFO	kr. 100.000
Norges Skiforbund	På ski der du bor	kr. 150.000*
Norges Svømmeforbund	NSFs svømmeclubb - skoleprosjekt	kr. 190.000*
Norges Volleyballforbund	Volleyball i skole	kr. 100.000
Totalt		kr. 2.835.000

*Overførte midler fra 2013 til 2014.

Oslo, 14.04.2014

Arnfinn Vik
Fung. Utviklingssjef

Line Hurrød
Rådgiver Folkehelse

Sverre Aarsand
Rådgiver Skole/SFO

Vedlegg 4 Tildelte folkehelseprosjekter

Tildelte prosjekter til idrett og folkehelse 2014

Organisasjon	Prosjektområder	Tildeling 2014
Idrettskrets		
Akershus idrettskrets	Aktiv på Dagtid	kr. 250.000
Aust-Agder idrettskrets	Aktiv på Dagtid	kr. 75.000
Hordaland idrettskrets	Idrett for alle – Hordalandsmodellen	kr. 160.000
Møre og Romsdal idrettskrets	Aktiv på Dagtid og Mosjonsaktivitet i idrettslag	kr. 300.000
Nordland idrettskrets	Trim I Lag	kr. 150.000
Nord-Trøndelag idrettskrets	Norges sprekeste fylke	kr. 100.000
Oslo idrettskrets	Aktiv på Dagtid Treningskontakt-Oslo	kr. 200.000* kr. 80.000
Rogaland idrettskrets	Folkepulsen	kr. 450.000*
Sogn og Fjordane Idrettskrins	I Lag – saman om fysisk aktivitet i nærmiljøet!	kr. 100.000*
Troms idrettskrets	Aktiv på Dagtid	kr. 180.000
Østfold idrettskrets	Aktiv på Dagtid	kr. 220.000
Særforbund		
Norges Bandyforbund	Venn-innebandy NBF - Minoritetshelse EL-innebandy	kr. 450.000
Norges Bedriftsidrettsforbund	Sykle til Jobben Et sprekere Norge Aktiv Bedrift	kr. 1.400.000
Norges Bordtennisforbund	Ping –Pong Aktiv	kr. 90.000
Norges Friidrettsforbund	Steg for steg	kr. 150.000
Norges Fleridrettsforbund, Friskis & Svettis	Kom i gang med Friskis & Svettis	kr. 150.000
Norges Golfforbund	Golf -Grønn Glede Jenter på banen	kr. 375.000
Norges Rytterforbund	Aktiv med Hest!	kr. 175.000
Norges Svømmeforbund	Svømmeopplæring for ungdom og voksne med flerkulturell bakgrunn Svøm langt- kampanjen Aktivitetstilbud for overvektige	kr. 500.000
Norges Volleyballforbund	Volleyball- en møteplass for alle	kr. 80.000
Totalt		kr. 5.635.000

*Overførte midler fra 2013 til 2014.

Oslo, 14.04.2014

Arnfinn Vik
Fung. Utviklingssjef

Line Hurrød
Rådgiver Folkehelse

Sverre Aarsand
Rådgiver Skole/SFO

Vedlegg 5 Kvantifisering av deltakere i folkehelseprosjektene.

Organisasjon	Prosjektområde	Antall deltakere			2014	
		2012	2013	2014	IL	Kommuner
Idrettskrets						
Akershus IK	Aktiv på Dagtid	1272	1326	1391	17	10
	Aktiv på Dagtid, Bærums idrettsråd	-	-	-		
Aust Agder IK	Aktiv på Dagtid	-	83	243	2	2
Hordaland IK	Treningskontakter*	108	17/1238*	-		
	Utrustet	-	-	-		
	Idrett for alle - Hordalandmodellen	-	-			
Møre og Romsdal IK	Aktiv på Dagtid	1000	610	500	13	15
	Treningskontakter	15	15	-		
	Mosjonstiltak i idrettslag	-	-	-	17	
Nordland IK	Trim i Lag	?	220	-	14	7
Nord Trøndelag IK	Norges sprekeste fylke	4000	800	3000	85	18
Oslo IK	Aktiv på Dagtid	2184	1963	1759	5	2
	Treningskontakter*	40/53*	31/70*	48	9	11*
	60 pluss styrketrening	75	-	-		
Rogaland IK	Folkepulsen	517	321	345	6	5
Sogn og Fjordane	I Lag - sammen om fysisk aktivitet i nærmiljøet	-	-	30	2	2
Troms IK	Aktiv på Dagtid	210	223	229	3	2
Telemark IK	SOLA	62	-	-		
Østfold IK	Aktiv på Dagtid	1966	2056	2000	8	16
Særforbund						
Norges Bandyforbund	Venn-innebandy	55	106	152		
	NBF Minoritetshelse	200	89	44	4	
	EL-innebandy	300	400	450	40	
Norges Bedriftsidrettsforbund	Sykle til jobben	9300	14000	16171		
	Et sprekere Norge	11296	11351	13061		
	Aktiv Bedrift	6099	7759	5606		
	Aktiv Kommune	350	-	-		
	Aktiv med jobben	1300	-	-		
Norges Bordtennisforbund	Ping - Pong Aktiv	-	-	330	12	
Norges Friidrettsforbund	Steg for Steg	-	-			
	Mosjon.com	5800	-	-		
Norges Fleridrettsforbund,	Kom i gang med Friskis&Svettis	98	238	-	14	
Norges Golfforbund	Golf Grønn Glede	653	616	726	33	
	Jenter på banen	-	-	12	2	
Norges	Fargerik Håndball	-	520	-		

Håndballforbund						
Norges Klatreforbund	Til topps med tankene	30	-	-		
Norges Orienteringsforbund	Folkehelsearbeid i Krstiansand og Haugesund	-	-	-		
Norges Rytterforbund	Aktiv med Hest!	12	52	79		
Norges Svømmeforbund	Flerkulturell svømming	630	343	233	11	
	Svøm langt - kampanjen	21190	21789	20789		
	Aktivitetstilbud for overvektige	-	-	60	4	
Norges Volleyballforbund	Volleyball - en møteplass for alle	-	30	50	5	
Idrettsråd						
Lenvik	Inkludering i idrettslag	1370	-	-		
Harstad	Inkludering i idrettslag	188	-	-		
Glåmdal	Folkehelse og fysisk aktivitet i Glåmdal	-	588	-	-	
		70813	66873	63690	306	79

* Oslo idrettskrets, Treningskontakter. Tallene for 2012 og 2013 viser antall utdannede treningskontakter, samt antall brukere som er fysisk aktive i en gruppe. Kommuner i 2014 er angitt med 11. Med dette tallet mener vi antall bydeler. ** Hordaland idrettskrets, Treningskontakter. Tallene for 2013 viser antall utdannede treningskontakter, samt antall deltakere fra målgruppen som er aktive i idrettslag.

Faglig rapport for skoleprosjekter i 2014, frist 16.01.2015

Informasjon om prosjektet	
----------------------------------	--

Kontakt detaljer	
Organisasjon	
Ansvarlig for tiltak	
Telefon	
E-post	
Nettadresse	
Antall SFO som er med i prosjektet?	
Antall barneskoler som er med i prosjektet?	
Antall ungdomsskoler som er med i prosjektet?	
Antall videregående skoler er med i prosjektet?	
Antall klubber som er med i prosjektet?	
Hvilke andre av idrettens org.ledd samarbeides det med i tiltaket?	
Nye org.ledd innenfor idretten som det samarbeides med i 2014?	
Antall kommuner som er med i prosjektet?	
Hvilke fylke(r) arbeides det i?	

Navn på tiltak:
Kort bakgrunn for tiltaket:
Tiltakets organisering (samarbeidsmodell og samarbeidspartnere sentralt og lokalt): Vennligst, beskriv kort hvordan tiltaket er bygd opp og hvordan tiltaket gjennomføres.
Kort om iverksatte tiltak i 2014:
Resultater i forhold til oppsatte mål, jf rapporteringskrav skissert i tildelingsbrevet:
<ul style="list-style-type: none"> - Beskrive måloppnåelse i henhold til hovedmål, delmål og prosjektplan. - Vurdere i hvilken grad tiltakene i prosjektet har ført til økt fysisk aktivitet i målgruppen. - Vurdere i hvilken grad prosjektene reduserer fysisk inaktivitet. - Vise til involvering av underliggende ledd, samt vise til samarbeid med andre organisasjonsledd i idretten og andre aktører. - Vurdere i hvilken grad tiltakene kan utjevne sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og helse. - Vurdere i hvilken grad prosjektene har overføringsverdi til andre og bidrar til modellutvikling, samarbeid, erfarings- og kunnskapsspredning mellom organisasjoner. - Vise forankring i kommunenes og fylkeskommunens planarbeid. - Vise hvordan prosjektet har blitt fulgt opp. - Vise plan for hvordan prosjektet skal videreutvikles.

- Vurdere i hvilken grad prosjektet kan samspille med andre tiltak.
A. Kort om utvikling i prosjektet siden oppstart (årstall) og frem t.o.m. 2014?
B. Hvor mange av deltakerne på kurs, eller gjennom aktivitet i prosjektet, er blitt medlemmer i klubb/idrettslag (estimat, hvis mulig)?
Tilskudd fra NIF. Kan dere kort beskrive hva mesteparten av midlene går til og hvorfor?
Suksessfaktorer og utfordringer. Hvilke suksessfaktorer er viktige i prosjektet og hvilke utfordringer eksisterer? Hva gjøres konkret for å løse utfordringene?
Hvilken sum forventer tiltaket i 2015 og 2016, og hvilke organisasjoner m.fl. vil bidra med midler?
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hva bidrar prosjektet med for å sikre at samarbeidet mellom klubb/idrettslag og skole/SFO fungerer lokalt, samt fortsetter i 2015? 2. Hvorfor deltar skolene/SFO i dette prosjektet, evaluering? Utbytte? 3. Hvilket utbytte har skolene og klubb/idrettslag av å delta i prosjektet? 4. Hvilke(t) idrettslag/klubb og skole/SFO viser seg å ha et optimalt samarbeid, og hvorfor?
Følgende spørsmål besvares av de som har kurs- og kompetansehevingstiltak:
Kurs og kompetansehevingstiltak: Antall kurs og kompetansehevingstiltak som er gjennomført i 2014. Hvilke konkrete kurs- og kompetansehevingstiltak er gjennomført? Kursets varighet? Kort om mål for kurset? Totalt antall gjennomførte kurs/kompetansehevingstiltak i prosjektet? Antall <u>assistenter</u> i SFO som har deltatt på x-antall kurs? Antall <u>elev</u> er i SFO-tiden som har deltatt på x-antall kurs? Antall <u>lærere</u> som har deltatt på x-antall kurs? Antall elever i <u>barneskole</u> som har deltatt på x-antall? Antall elever på <u>ungdomsskole</u> som har deltatt på x-antall kurs? Antall elever på <u>videregående skole/opplæring</u> som har deltatt på x-antall kurs? Hvor mye betaler skolene/hver enkelt lærer for å delta på kurset, eller er alle kurs gratis? Eventuelt, hvorfor er alle kurs gratis? Enkelt arrangement: hvor mange arrangement og hvor mange lærere og hvor mange elever er nådd?
Andre opplysninger/kommentarer som er relevant for NIF

Vedlegg 7 Fagrapportmal folkehelseprosjekter

Rapport for folkehelseprosjekt 2014, frist innen fredag 16.01.2015

Kontaktinformasjon.									
Organisasjon									
Navn prosjektleder									
Telefon									
E-post									
Nettadresse									
Kategori, kryss av.									
Folkehelse									
Mosjonsaktivitet i idrettslag									
Kurs eller kampanjer									
Aktiv på Dagtid									
Navn på prosjektet.									
Beskriv tiltaket, hovedmål, målgruppe, hvordan det er organisert, hvordan det er fulgt opp, samarbeidspartnere og forankring i offentlige planer.									
Målgruppe, kryss av.									
Fysisk inaktive voksne/ voksne med lavt fysisk aktivitetsnivå									
Fysisk inaktive barn og ungdom/ barn og ungdom med lavt fysisk aktivitetsnivå									
Delmål for 2014.									
Planlagte tiltak i 2014.									
Beskriv resultater i forhold hovedmål, delmål og tiltak i 2014.									
Kvantifiser antall deltagere og antall involverte idrettslag på ulike igangsatte aktiviteter de tre siste år, eller siden tiltaket startet. Skill mellom ukentlige aktivitetstilbud, kurs i en idrett over en kort periode, turneringer, arrangement, turmål, kampanjetiltak og teorikursdeltakere.									
Benytt tabellen nedenfor eller lag egen tabell/oversikt.									
Tiltak	Antall involverte underliggende ledd og/eller kommuner			Antall involverte idrettslag			Antall unike deltakere		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Ukentlig mosjonstilbud i idrettslag	5	6	7	10	11	12	180	190	200
Idrettskurs	0	0	0	30	31	32	200	220	250
Turneringer	5	6	7	3	4	5	300	400	500
Kampanje	240	240	242	50	50	50	20000	21000	22000
Osv.									
Slett tallene og fyll inn egne tall. Fyll inn kun de tiltakene som gjelder ditt prosjekt. Tabellen									

kan tilpasses ditt prosjekt. Den kan deles opp i f. eks ulike målgrupper, alder, kjønn mm. Eller presiser dette under tabellen, dersom prosjektleder har opplysninger om dette. Marker om tallene gjelder involverte underliggende ledd eller kommuner. (Slett tabellen fra rapporten dersom du ikke benytter den.)

Beskriv hvordan underliggende organisasjonsledd er involvert.

Vurder i hvilken grad tiltakene i prosjektet har ført til økt fysisk aktivitet i målgruppen og redusert fysisk inaktivitet. Vurder i hvilken grad tiltakene kan utjevne sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og helse. Her kan i tillegg evt. funn fra en gjennomført spørreundersøkelse, samt suksesskriterier og utfordringer (vis et tydelig skille mellom de to) beskrives.

Vurder i hvilken grad tiltakene har overføringsverdi til andre og bidrar til modellutvikling, samarbeid, erfarings- og kunnskapsspredning mellom organisasjoner. Vurder i hvilken grad prosjektet kan samspille med andre tiltak.

Hvordan skal prosjektet videreutvikles?

- Vis en plan for videre arbeid med prosjektet.
- Hvordan ser fremtiden ut i forhold til forankring hos partnere?
- Hvordan ser fremtiden ut i forhold til forankring i eget organisasjonsledd?

Andre opplysninger eller kommentarer som er viktige å få frem.